

SINTEZA

obiectivelor și propunerilor (recomandărilor)

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea Legii cu privire la Avocatul Poporului în baza recomandărilor din Avizul Comisiei de la Veneția nr. 808/2015)

Participanții la avizare (expertizare)/consultare publice	Nr.	Conținutul obiectivelor/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>Oficiul Avocatului Poporului</p>	<p>1.</p>	<p>Art. IV. - Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul):</p> <p>- Completarea alin. (1) din art. 9 din redacția propusă cu sintagma „să apăr demnitatea Instituției Avocatul Poporului”</p> <p>Este important de a nota că potrivit art. 16 lit. g¹) din Legea nr. 52/2014, Avocatul Poporului organizează și implementează sistemul de control intern managerial, iar potrivit art. 34, Oficiul Avocatului Poporului acordă asistență organizatorică, juridică, informațională și tehnică Avocatului Poporului în vederea exercitării de către acesta a atribuțiilor sale. Ținând cont de rolul Oficiului Avocatului Poporului de a asigura activitatea Ombudsmanilor, propunem includerea la alin. (1) din art. 9 a sintagmei „să apăr demnitatea Instituției Avocatul Poporului” în textul jurământului depus de către Avocatul Poporului, la intrarea în funcție.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Textul jurământului propus de prezentul proiect de lege include sensul apărării imaginii instituției Avocatului Poporului. Demnitatea este caracteristică mai mult persoanelor fizice și nu celor juridice sau autorităților publice.</p>
	<p>2.</p>	<p>Completarea art. 11 sau 16 cu prevederi referitoare la dreptul de a depune Opinie Amicus Curiae în fața instanțelor internaționale. Considerăm oportun de a completa articolele respective cu competențe, care ar permite Ombudsmanilor să prezinte Opinia Amicus Curiae în fața instituțiilor internaționale pentru</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Depunerea opiniilor juridice în calitate de <i>amicus curiae</i> indiferent dacă statutul instituției care examinează o cauză sau alta nu depinde de faptul dacă aceste atribuții sunt stipulate în mod expres în lege. Or, și în prezent instituția Avocatului Poporului poate să depună opinia</p>

	<p>drepturile omului, în anumite cauze aflate pe rol împotriva Republicii Moldova.</p> <p>Experții propun să fie reglementat acest aspect, pentru a permite Ombudsmanilor să acționeze în calitate de terț în fața instanțelor internaționale pentru drepturile omului și a altor organisme similare, în anumite cauze aflate pe rol împotriva Republicii Moldova. În acest context, propunem includerea următoarei prevederi: „intervine la solicitare sau din oficiu în fața organismelor internaționale în domeniul drepturilor omului”.</p>	<p>sa asupra unui subiect. Este și atribuția de la art. 11 lit. q) din <i>Legea nr. 52/2014</i> privind căruia Avocatul Poporului are dreptul să colaboreze cu instituții și organizații internaționale și regionale care activează în domeniul protecției drepturilor și libertăților omului.</p>
<p>3.</p>	<p>Modificarea art. 13 alin. (3) cu stabilirea în mod expres a unui rang adecvat de înalt cu privire la salarizarea Avocatului Poporului.</p> <p>Conform principiului 3 din „Principiile de la Veneția” se afirmă în mod clar că „Instituția Ombudsmanului trebuie să primească un rang adecvat de înalt, reflectat, de asemenea, și în remunerarea Ombudsmanului”.</p> <p>Prevederea actuală cu privire la remunerarea Avocatului Poporului cuprinde norme de trimitere la <i>Legea nr. 199/2010</i> cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și legislația privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar fără a reflecta în mod clar poziția acestuia în ierarhia persoanelor cu funcții de demnitate publică.</p> <p>Experții, de asemenea, au menționat că art. 13 alin.(3) nu definește, în mod exact și expres, nivelul salariului Ombudsmanilor, făcând doar referință la legislația privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Modul de salarizare este stabilit de <i>Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar</i> care este legea-cadru aplicabilă tuturor funcțiilor publice remunerate de la bugetul de stat, indiferent de rangul sau poziția funcției deținute.</p>
<p>4.</p>	<p>La alin. (1) lit. f) din art. 16 de completat după sintagma „puncte de vedere la cererea Curții Constituționale” cu sintagma „sau din oficiu”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Vezi argumentele de la pct. 2 din tabel.</p>

	<p>De menționat că, în activitatea sa Ombudsmanii au prezentat Opinii Amicus Curiae din propria inițiativă, în urma căreia Curtea Constituțională a încurajat și apreciat trimiterea unor astfel de opinii de către instituțiile abilitate cu protecția drepturilor omului din Republica Moldova.</p> <p>Prin urmare, propunem completarea textului lit. f) din alin.(1) cu sintagma „sau din oficiu”, după sintagma „puncte de vedere la cererea Curții Constituționale”</p>	
<p>5.</p>	<p>La lit. h³ din art. 16 substituirea cuvintelor „îi acordă protecție” cu sintagma „contribuie la protecția acestuia”.</p> <p>Apreciem includerea în mod expres a prevederilor prin care consolidează atribuția Avocatului Poporului de a examina cererile avertizorilor de integritate. Pe de altă parte, sintagma „și îi acordă protecție” îi atribuie Ombudsmanului obligația primară de a asigura protecție persoanei. Or, art. 1 al Legii nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) prevede că Avocatul Poporului (Ombudsmanul) asigură respectarea drepturilor și libertăților omului de către autoritățile publice, de către organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, de către organizațiile necomerciale și de către persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile și contribuie la apărarea drepturilor și libertăților omului folosind mecanismele prevăzute de lege.</p> <p>În acest context, recomandăm substituirea sintagmei „îi acordă protecție” cu sintagma „contribuie la protecția acestuia”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art. 16 lit. h³ va avea următorul cuprins: „h³) examinează cererile avertizorilor de integritate și contribuie la apărarea acestora.”.</p>
<p>6.</p>	<p>La alin. (1) din art. 17 din redacția propusă după sintagma „Convenției ONU cu privire la drepturile</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>copilului” de adăugat sintagma „și alte tratate Internationale”</p> <p>Atât redacția actuală a legii nr.52/2014, cât și în proiectul propus spre avizare este prevăzut că Avocatul Poporului pentru drepturile copilului își exercită atribuțiile pentru asigurarea realizării, la nivel național, de către persoanele cu funcție de răspundere de toate nivelurile doar a prevederilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului.</p> <p>Pomind de la faptul că Republica Moldova este parte la un șir de tratate internaționale ce vizează domeniul drepturilor copilului, în legătură cu care și-a asumat angajamente de implementare și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului ar trebui să intervină pentru apărarea drepturilor copilului (spre exemplu. Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale. Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, etc.), recomandăm substituirea sintagmei „Convenției ONU” cu sintagma „tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte”.</p>	<p>La art. 17 alineatul (1) se completează la început cu o propoziție cu următorul cuprins: „Avocatul Poporului pentru drepturile copilului își exercită atribuțiile pentru asigurarea realizării, la nivel național, de către persoanele cu funcție de răspundere de toate nivelurile a prevederilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului și a altor tratate internaționale în domeniul la care Republica Moldova este parte.”;</p>
7.	<p>La art. 21 alin. (1) lit. b) textul „să restituie cererea fără examinare” se substituie cu cuvintele „să respingă cererea” în acest caz nu este necesar de a introduce litera d).</p> <p>Respectiv, restituirea cererii (acest fapt presupune restituirea fizică a cererii) se va face doar la etapa preliminară, când vor fi verificate cerințele de admisibilitate conform prevederilor art. 20 și art. 19. În conformitate cu prevederile art. 21 se prezumă că cererea se supune unei analize primare cu privire la</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Modificarea propusă la art. 21 alin. (1) lit. b) se referă la modalitatea de recepționare a cererilor depuse de persoanele fizice în adresa Avocatului Poporului, prin delimitarea clară a posibilității de respingere a cererii și posibilitatea de a explica persoanei care o depune despre procedura pe care acesta o poate folosi pentru a-și apăra drepturile și libertățile.</p>

	<p>competența Avocatului Poporului în legătură cu subiectul abordat și urmează să fie luată o decizie.</p> <p>8. La alin.(2) din art. 21 substituirea sintagmei „10 zile” cu sintagma „15 zile lucrătoare” cu posibilitatea de a prelungi în mod argumentat acest termen cu 15 zile lucrătoare.</p> <p>La alin.(2) din ai.1.;21 din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) este prevăzut că în termen de 10 zile de la data recepționării cererii. Avocatul Poporului înștiințează petiționarul despre decizia adoptată.</p> <p>Necesitatea modificării acestui articol derivă și din constatările experților la proiectul de modificare a Legii nr.52/2014, prin care au menționat că respectarea acestor termene, excepțional de scurte și nerealiste, provoacă multe dificultăți și afectează, în mod negativ, calitatea procesului de tratare a cererilor. Decizia trebuie luată întotdeauna în interesul petiționarului fără întârzieri nejustificate. Această prevedere nu trebuie să se refere la un astfel de termen rigid, fără excepții, care să împiedice luarea în considerare a circumstanțelor specifice ale unor cereri.</p> <p>Din considerentele expuse, recomandăm de a substitui sintagma „10 zile” cu sintagma „15 zile lucrătoare” cu posibilitatea de a prelungi în mod argumentat acest termen cu 15 zile lucrătoare.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Articolul 21 alin. (2) va avea următorul cuprins: „(2) În termen de 15 zile de la data recepționării cererii, Avocatul Poporului înștiințează petiționarul despre decizia adoptată cu motivarea acesteia. Din motive justificate legate de complexitatea obiectului cererii, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. În cazul în care cererea este restituită fără examinare, se indică în mod obligatoriu motivele restituirii.”</p>
<p>9.</p>	<p>Excluderea din alin. (1) al art.22 și art.11 lit. g) a sintagmei „în masă sau gravă”</p> <p>Deoarece prevederile actuale instituie o condiție pentru competența Ombudsmanului de a acționa din oficiu, recomandăm excluderea sintagmei „în masă sau gravă” din alin. (1) al art. 22 din Legea nr.52/2014.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Art. 22 alin. (1) va avea următorul cuprins: „(1) În cazul în care dispune de informații privind încălcarea drepturilor și libertăților omului, în cazurile de o importanță socială deosebită sau în cazul în care este necesară apărarea intereselor unor persoane care nu pot folosi de sine stătător mijloacele juridice de apărare,</p>

		<p>Avocatul Poporului este în drept să acționeze din oficiu.”</p>
<p>10.</p>	<p>Această propunere vine să clarifice constatările elucidate de Comisia de la Veneția în avizul său din 2015 și Avizul experților la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.52/2014.</p> <p>Revizuirea alin.(2) din art.30 astfel încât Avocatul Poporului să asigure efectuarea vizitelor preventive în locurile private de libertate persoanelor implicate în activitatea Mecanismului național de prevenire a torturii”.</p> <p>Redacția actuală a alin.(2) prevede că Avocatul Poporului asigură vizite preventive și de monitorizare doar de către Consiliu. Totodată, alin. (9) din art.31 al Legii nr.52/2014 reglementează că Consiliul este asistat de o subdiviziune specializată din cadrul Oficiului Avocatului Poporului.</p> <p>Considerăm că această prevedere necesită a fi revizuită, deoarece Avocatul Poporului ar trebui să asigure efectuarea vizitelor preventive în locurile private de libertate de către toate persoanele care ar putea fi implicate în activitatea MNPT-ului.</p> <p>La alin.(3) din art. 31 completarea după cuvântul „numiți” din alin.(3) al art.31 cu cuvintele „de Avocatul Poporului”.</p> <p>Nu se precizează exact cine numește membrii Consiliului pentru prevenirea torturii, se prezumă că ar fi Avocatul Poporului. Redacția actuală a Legii nr.52/2014 prevede că sunt propuși de societatea civilă și selectați printr-o procedură organizată de către Oficiul Avocatului Poporului.</p> <p>În acest context, recomandăm completarea după sintagma „numiți” din alin.(3) al art. 31 cu sintagma „de Avocatul Poporului”.</p>	<p>Precizare</p> <p>Modificările la Capitolul V din Legea nr. 52/2014 au fost excluse din proiect.</p>

La alin.(4) lit. e) din art.31 completarea după cuvântul „organele de drept” cu cuvintele „judiciare și exercită profesia de avocat.”

În redacția actuală. Legea 52/2014 admite accesarea la funcția de membru al Consiliului, a persoanelor din domeniul organelor puterii judecătorești (a Judecătorilor), fapt ce contrazice principiilor OP CAT, care prevede că un Judecător nu poate accede la calitatea de membru al Consiliului pentru prevenirea torturii. (A nu se confunda cu „experiența profesională dovedită în domeniul administrării Justiției”, or în acest context un ex-Judecător poate accede la calitatea de membru al Consiliului). În același timp. Legea admite accesarea pentru calitatea de membru al Consiliului și a persoanelor ce exercită profesia de avocat. Chiar dacă, profesia de avocat este liberă și independentă și include în sine activități de apărare a drepturilor încălcate de către autoritățile publice sau particulare, în cadrul activității de prevenire a torturii, pot fi afectate principiile de activitate a Consiliului, stabilite expres în alin.(6), art.31 a Legii 52/2014 și a prevederilor OP CAT. Dacă, avocatul dorește să exercite calitatea de membru al Consiliului, acestea urmează să-și suspende licența pe durata mandatului în Consiliu.

Considerăm că completarea cu cuvintele Judiciare și ce exercită profesia de avocat este oportună, în partea ce ține de asigurarea garanțiilor de independență, imparțialitate, obiectivitate, confidențialitate și credibilitate a Consiliului și ar asigura o claritate Juridică expresă cu privire la accesarea profesioniștilor pentru calitate de membru al Consiliului.

	<p>Completarea alin.(4), art.31 cu fraza „La selectarea membrilor Consiliului se va lua în considerare respectarea principiului egalității și nediscriminării” Această prevedere este necesară în contextul asigurării îndeplinirii art.5 al OP CAT.</p> <p>Completarea alin. (9) din art.31, după cuvintele „Oficiului Avocatului Poporului” cu fraza în baza principiilor de cooperare, independență instituțională și conlucrare în cadrul activității de prevenire a torturii.</p> <p>Această completare este necesară pentru stabilirea unei clarități între atribuțiile Consiliului și subdiviziunii specializate din cadrul OAP, relațiilor dintre acestea în cadrul activității de prevenire a torturii realizate de Avocatul Poporului/ OAP și Consiliul pentru prevenirea torturii. Opinăm că modificarea respectivă va înlătura o serie de incertitudini și nemulțumiri din partea membrilor Consiliului și a societății civile față de O AP pe aspectele de conlucrare reciprocă pe domeniul de prevenire a torturii.</p>	
<p>11.</p>	<p>Propunem a fi redenumit art.32 după cum urmează: Atribuțiile și garanțiile Consiliului pentru prevenirea torturii sunt:</p> <p>(1) Examinarea în mod regulat a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate în locurile de detenție în sensul art. 4 al Protocolului Opțional la Convenția ONU împotriva torturii și alin.4, art.30 a Legii 52, în vederea consolidării, dacă este cazul, a protecției asigurate acestora împotriva torturii și a pedepselor ori tratamentelor inumane sau degradante;</p> <p>(2) Formularea de recomandări către autoritățile competente, în vederea îmbunătățirii comportamentului și condițiilor persoanelor private de libertate și a prevenirii torturii și a pedepselor ori</p>	<p>Precizare Modificările la Capitolul V din Legea nr. 52/2014 au fost excluse din proiect.</p>

	<p>tratamentelor inumane sau degradante, luând în considerare normele internaționale;</p> <p>(3) Formularea de propuneri și observații privind legislația existentă sau proiectele legislative;</p> <p>(4) Membrii Consiliului aleg în mod independent locurile care urmează să fie vizitate și persoanele cu care doresc să discute.</p> <p>(5) Pentru a efectua vizitele preventive și de monitorizare nu este necesară înștiințarea prealabilă, nici permisiunea vreunei autorități.</p> <p>(6) În timpul vizitelor preventive și de monitorizare pot fi utilizate aparate audio sau video, cu consimțământul persoanei care urmează a fi înregistrată.</p> <p>(7) În urma fiecărei vizite se întocmește un raport care va include, după caz, propuneri și recomandări către autoritățile competente, privind ameliorarea situației, îmbunătățirii comportamentului și condițiilor persoanelor private de libertate și a prevenirii torturii și a pedepselor ori tratamentelor inumane sau degradante.</p> <p>(8) Autoritățile competente ale Statului examinează recomandările Consiliului, dialoghează cu acesta în vederea eventualelor măsuri de punere în aplicare și informează Consiliul cu privire la măsurile luate în vederea remedierii situației dispuse în recomandările acestuia.</p>	
12.	<p>Modificarea sintagmei în cazul nerespectării condițiilor prevăzute la art.31 alin. (4) lit d) și e) din alin.(1), art.33 cu fraza în cazul incompatibilităților apărute în cadrul realizării mandatului de membru prevăzute la art. 31” Completarea alin.(1) din art.33 în redacția modificată cu următoarea frază ,Avocatul Poporului va lua act de temeiurile de încetare a calității de membru în urma expirării mandatului, demisiei,</p>	<p>Precizare</p> <p>Modificările la Capitolul V din Legea nr. 52/2014 au fost excluse din proiect.</p>

decesului sau în cazul incompatibilităților apărute în cadrul realizării mandatului de membru prevăzute la art. 31” prin emiterea unui ordin în acest sens.

Ajustările respective sunt importante în contextul asigurării funcționalității neîntrerupte a activității Consiliului pentru prevenirea torturii. În redacția actuală fraza propusă spre modificare nu se referă la perioada propriu-zisă de exercitare a mandatului, ci la etapa de preselecție a candidaților și nu este relevantă pentru a fi menținută. Respectiv, în cazul accederii membrilor Consiliului, în perioada de realizare a mandatului, la vreo funcție de demnitate publică, etc. Avocatul Poporului, în calitatea sa de președinte al Consiliului urmează să ia act de incompatibilitatea calității de membru al Consiliului și să emită ordin întemeiat. Mai mult, noua prevedere ar înlătura neclaritățile dintre normele speciale, precum Legea 52/2014, Legea 199/2010, Legea 1260/2002, etc.

- Excluderea frazei „în cazul neîndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 31 alin. (4)” din textul alin.(2), art.33. Ajustarea respectivă este necesară pentru a exclude temeiurile ce se repetă de fapt, în textul alin.(1) art.33 și de a înlătura potențialele temeuri de ingerință în activitatea Consiliului din partea Avocatului Poporului sau Comisiei drepturile omului și relații interetnice.

La alin.(3) din art.33, se impune necesitatea concretizării perioadei de exercitare a mandatului în cazul membrului ales al Consiliului numit pentru un nou mandat, (fie pe perioada mandatului Consiliului pentru prevenirea torturii în funcțiune, fie pentru un mandat de 5 ani).

Textul „Membrul ales al Consiliului este numit pentru un nou mandaC nu stabilește o claritate cu privire la

	<p>perioada pentru care este ales un nou membru al Consiliului în cazurile încetării calității de membru prevăzute la alin.(1) și (2) al art.33.</p> <p>Alin. (5) din art. 36 va avea următoarea redacție;</p> <p>„Personalul din cadrul Oficiului Avocatului Poporului, responsabil de prevenirea, protecția și promovarea drepturilor și libertăților omului beneficiază de spor cu caracter specific, inclus în partea variabilă a salariului lunar.”</p> <p>Luând în considerare principiul 3 din Principiile de la Veneția prin care se afirmă „Instituției Ombudsmanului trebuie să i se ofere un rang adecvat de înalt reflectat, de asemenea, și la remunerarea Ombudsmanului și la compensația de pensie” și ținând cont de caracterul specific al atribuțiilor funcționarilor publici din cadrul Oficiului Avocatului Poporului, în contribuirea la apărarea drepturilor și libertăților omului prin prevenirea încălcării acestora, prin monitorizarea și raportarea modului de respectare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la nivel național, prin perfecționarea legislației ce ține de domeniul drepturilor și libertăților omului, prin colaborarea internațională în acest domeniu, prin promovarea drepturilor și libertăților omului și a mecanismelor de apărare a acestora, prin aplicarea procedeeelor reglementate de Legea nr.52/2014, propunem completarea alin.(2) din art. 17 la Legea 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, cu spor cu caracter specific.</p> <p>Aceasta demonstrează că nivelul statutului personalului din cadrul Oficiului Avocatului Poporului trebuie să fie la nivel superior celui actual cu garanții salariale corespunzătoare statutului.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Modificarea propusă la alin. (5) art. 36 este în contradicție cu <i>Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar</i>, iar includerea unei astfel de prevederi ar impune majorarea cheltuielilor pentru salarizarea funcționarilor Oficiului Avocatului Poporului, însă mijloace financiare necesare pentru acest lucru nu au fost prevăzute. De asemenea, în aceste condiții este necesară elaborarea unei analize de impact în conformitate cu HG nr. 23/2019. Obiecția se întemeiază inclusiv pe prevederile art. 131 din Constituția Republicii Moldova și ale art. 17 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, or, pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.</p> <p>În ceea ce privește modificarea art. 36 alin. (7) prin reglementarea posibilității personalului din cadrul OAP de a accede în funcția de judecător sau procuror în baza vechimii în muncă, menționăm că potrivit Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2021, una din acțiunile preconizate o reprezintă 3.6.1. <i>Modificarea cadrului normativ în vederea îmbunătățirii pregătirii viitorilor judecători și procurori, inclusiv instituirii unui sistem uniform de accedere în funcția de judecător și procuror în baza vechimii în muncă</i>. Prin urmare, aceste propuneri vor fi analizate suplimentar în cadrul</p>
--	--	---

	<p>Completarea art. 36 cu alin.(7) în următoarea redacție: „Activitatea desfășurată în cadrul Oficiului Avocatului Poporului de cel puțin 5 ani de funcționarii publici în specialitățile juridice constituie vechime în muncă prevăzută de legislația în vigoare pentru accederea la funcțiile de procuror, judecător, avocat, executor judecător, mediator”</p> <p>Considerăm că experiența acumulată de personalul cu specialități juridice din cadrul Oficiului Avocatului Poporului care acordă asistență Juridică Avocatului Poporului în vederea exercitării de către acesta a atribuțiilor sale ar trebui asimilată activității care oferă dreptul de a fi scutiți de formarea inițială în cadrul Institutului Național de Justiție pentru a candida la funcțiile de judecător și procuror, efectuarea stagiului profesional pentru accederea la funcția de avocat, executor judecătoresc, etc.</p> <p>Prin urmare, considerăm că o asemenea garanție ar trebui specificată expres în Legea nr.52/2014 și ajustate Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului. Legea nr.3/2016 cu privire la procuratură. Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură. Legea nr. 152/2006 cu privire la Institutul Național al Justiției, etc.</p> <p>Având în vedere Principiile de la Veneția, statele sunt încurajate să întreprindă toate acțiunile necesare inclusiv ajustări constituționale și legislative astfel încât să ofere condiții corespunzătoare care consolidează și dezvoltă Instituțiile Ombudsmanului și capacitatea lor, independența și imparțialitatea în spiritul și în conformitate cu principiile de la Veneția și astfel asigură implementarea lor efectivă corespunzătoare și la timp”</p>	<p>proiectului ce urmează a fi elaborat pentru realizarea acțiunii nominalizate.</p>
--	--	--

	<p>14. La art. 37 propunem revenirea la textul inițial al art. 37 adoptat în 2014 Principiul 21 din Principiile de la Veneția, prevede „resurse bugetare suficiente și independente trebuie să fie garantate Instituției Ombudsmanului Legea trebuie să prevadă că alocarea bugetară a fondurilor Instituției trebuie să fie adecvată necesității de a asigura realizarea deplină, independentă și efectivă a responsabilităților și funcțiilor sale. Ombudsmanul trebuie să fie consultat privitor la proiectul bugetului pentru anul financiar viitor și va fi rugat să prezinte propuneri pentru acesta. Bugetul adoptat pentru instituție nu trebuie să fie redus în timpul anului financiar dacă reducerea nu se aplică și altor instituții de stat. Auditul financiar independent al bugetului Ombudsmanului va lua în considerare doar legalitatea procedurilor financiare și nu alegerea priorităților la executarea mandatului. Ținând cont de acest principiu, dar și recomandările experților la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.52/2014, considerăm oportun de a reveni la textul inițial al art.37 adoptat în 2014. Suplimentar, recomandăm să examinăm posibilitatea de a include în proiectul de lege prevederea care ar rezulta că bugetul adoptat pentru Oficiul Avocatului Poporului nu trebuie să fie mai mic decât pentru anul bugetar anterior.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Modificarea propusă la art. 37 prin proiectul înaintat spre avizare, prin textul „care acoperă costul necesităților, astfel încât acesta să-și exercite complet, independent și eficient activitatea” acoperă recomandările statuate în Principiile de la Veneția.</p>
<p>15.</p>	<p>Art. V. - Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului, aprobat prin Legea nr. 164/2015: Revizuirea pct. 17 din proiect Potrivit alin.(1) din art.35 al Legii nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), Secretarul general conduce activitatea organizatorică și administrativă a Oficiului.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Modificarea de la pct.17 din Regulament, a fost exclusă din proiectul de lege.</p>

		<p>Considerăm că prevederile prin care se propune ca în cazul lipsei temporare a Avocatului Poporului, conducerea generală a Oficiului să fie exercitată de către Secretarul general nu oferă suficientă claritate (situațiile când se consideră lipsa temporară; lipsa unui Avocat al Poporului sau în lipsa ambilor). Neclaritatea este determinată și de prevederile prin care se propune ca în absența temporară a unuia dintre Avocații Poporului sau în cazul încetării mandatului înainte de termen, atribuțiile acestuia sunt exercitate de celălalt Avocat al Poporului (pct. 5¹ din art.5 la Legea nr. 52/2014 din proiect).</p>	
<p>16.</p>		<p>Majorarea numărului de unități prevăzută în alin.(1) din art.1 la Legea nr.164/2015, ce prevede că efectivul-limită al Oficiului Avocatului Poporului este constituit în număr de 65 de unități.</p> <p>Considerăm că majorarea efectivului-limită al Oficiului Avocatului Poporului este necesară, inclusiv în contextul exercitării unor atribuții suplimentare de Avocatul Poporului, în special examinarea cererilor avertizorilor de integritate și a celor parvenite de la persoane Juridice, sporirea atribuțiilor Avocatului Poporului pentru drepturile copilului cu privire la monitorizarea tratatelor internaționale din domeniul drepturilor copilului, contribuirea la protecția apărătorilor drepturilor omului.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Majorarea efectivului limită a OAP va impune necesitatea alocării resurselor financiare suplimentare din bugetul de stat. Aceste cheltuieli bugetare nu sunt prevăzute în propunerile înaintate și nici argumentate din punct de vedere organizatoric. În plus la promovarea unui proiect de lege care prevede modificarea structurii organizatorice a unei autorități (majorarea numărului de personal) impune efectuarea unei analize de impact în procesul de fundamentare a proiectului în conformitate cu HG nr. 23/2019.</p>
<p>17.</p>		<p>Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.</p> <p>- Completarea alin.(2) din art. 17 la Legea 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar cu litera e) în următoarea redacție: „Personalul din autoritatea responsabilă de prevenirea, protecția și promovarea drepturilor și libertăților</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>A se vedea argumentele de la pct. 13 din tabel.</p>

	<p>omului - 50 % din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific.”</p> <p>Luând în considerare principiul 3 din Principiile de la Veneția prin care se afirmă „Instituției Ombudsmanului îi trebuie să i se ofere un rang adecvat de înalt reflectat de asemenea și la remunerarea Ombudsmamului și la compensația de pensie” și ținând cont de caracterul specific al atribuțiilor funcționarilor publici din cadrul Oficiului Avocatului Poporului, în contribuirea la apărarea drepturilor și libertăților omului prin prevenirea încălcării acestora, prin monitorizarea și raportarea modului de respectare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la nivel național, prin perfecționarea legislației ce ține de domeniul drepturilor și libertăților omului, prin colaborarea internațională în acest domeniu, prin promovarea drepturilor și libertăților omului și a mecanismelor de apărare a acestora, prin aplicarea procedeeelor reglementate de Legea nr.52/2014, propunem completarea alin.(2) din art.17 la Legea 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, cu spor cu caracter specific.</p> <p>De asemenea spor specific beneficiază personalul din autoritatea responsabilă de exercitarea controlului parlamentar și din autoritatea responsabilă de controlul constituționalității.</p> <p>Revizuirea clasei de salarizare (125, codul funcției A1013) pentru Avocatul Poporului (anexa nr.3, tabelul 1), clasei de salarizare (124, codul funcției A1015) pentru Avocatul Poporului pentru drepturile copilului). Această propunere rezidă din faptul că Avocatul Poporului și Avocatul Poporului pentru drepturile</p>	
--	---	--

copilului dețin funcții de demnitate publică și asigură respectarea drepturilor și libertăților omului de către autoritățile publice, inclusiv de către puterea executivă. Astfel, locul stabilit actualmente în grupul ocupațional (A) pentru Ombudsmani la ”Alte funcții de demnitate publică la nivel central” contravine statutului acestora recunoscut la nivel național și internațional.

În acest context, este de menționat că Republica Moldova a primit recomandări de la mai multe foruri ale ONU și ale Consiliului Europei cu privire la fortificarea Instituției Avocatului Poporului, inclusiv cu privire la remunerarea adecvată.

De asemenea, este important de a ține cont și de recomandările Subcomitetului pentru Acreditare al Alianței Globale a Instituțiilor Naționale de Protecție a Drepturilor Omului (GANHRI) în cadrul sesiunii din 14-18 mai 2018, Geneva, dar și de Avizul Comisiei europene pentru democrație prin drept (Comisia de la Veneția) asupra Legii cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) nr.52 din 03.04.2014).

În Avizul nr. 808/2015 la Legea Avocatului Poporului (Ombudsmanului) al Republicii Moldova Comisia de la Veneția reamintește principiile generale stabilite în ceea ce privește statutul, rangul și remunerarea Ombudsmanului exprimate în avizele anterioare*^.

După cum a fost menționat de către Comisie, "nu există un standard european referitor la statutul Ombudsmanului în afară de cel cu referire la independența sa. Într-adevăr există un șir de modalități de a stabili un astfel de statut în Europa. Cu toate acestea, oricare nu ar fi statutul instituției Ombudsmanului, indiferent dacă acesta este asociat cu cel al judecătorilor sau al funcționarilor publici - i se

		<p>acordă întotdeauna un rang destul de înalt care se reflectă și în nivelul de salarizare. Problema stabilirii salariului Avocatului Poporului este o problemă ce ține de respectul public și de independența instituției.</p> <p>Pentru aceste considerente, propun introducerea unei secțiuni separate în Anexa nr.3, tabelul 1 Grupul ocupațional ”Administrație publică (A)”, cu următorul conținut:</p> <table border="1" data-bbox="561 875 691 1574"> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">Oficiul Avocatului Poporului</td> </tr> <tr> <td>A1013</td> <td>Avocatul Poporului (conducătorul unității bugetare)</td> <td>130</td> <td>15,00</td> </tr> <tr> <td>A1015</td> <td>Avocatul Poporului pentru drepturile copilului</td> <td>129</td> <td>14,53</td> </tr> </table> <p>Această propunere derivă din necesitatea valorificării rolului Ombudsmanului - cel de promotor al drepturilor și libertăților omului și misiunii sale de monitorizare a modului în care autoritățile statului respectă și asigură drepturile persoanelor.</p>	Oficiul Avocatului Poporului			A1013	Avocatul Poporului (conducătorul unității bugetare)	130	15,00	A1015	Avocatul Poporului pentru drepturile copilului	129	14,53	
Oficiul Avocatului Poporului														
A1013	Avocatul Poporului (conducătorul unității bugetare)	130	15,00											
A1015	Avocatul Poporului pentru drepturile copilului	129	14,53											
<p>Cancelaria de Stat</p>	<p>18.</p>	<p>La acest capitol, Cancelaria de Stat își menține obiecția exprimată anterior și solicită excluderea din proiectul de lege la Art. IV a pct. 19, care propune completarea art. 28 din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) cu norme ce oferă posibilitatea instituirii Centrului de instruire în domeniul drepturilor omului. Obiecția se întemeiază inclusiv pe prevederile art. 131 din Constituția Republicii Moldova și ale art. 17 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, or, pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Prevederea referitoare la posibilitatea instituirii unui Centru de instruire în domeniul drepturilor omului a fost exclusă din proiect.</p>											

Evaluarea impactului trebuie să înceapă în faza inițială a procesului pentru a obține rezultate la timp și pentru a influența deciziile înainte ca acestea să fie adoptate. Din perspectiva oportunității, nu este suficient de argumentată necesitatea creării Centrului de instruire în domeniul drepturilor omului din moment ce există Direcția promovarea drepturilor omului și comunicare. Aceasta, alături de alte subdiviziuni structurale ale Oficiului Avocatului Poporului, cu un efectiv-limită de 65 unități de personal, conform atribuțiilor, familiarizează societatea cu mecanismele de apărare a drepturilor și libertăților omului, contribuie la consolidarea educației în domeniul drepturilor și libertăților omului și la instruirea grupurilor profesionale în acest domeniu, participă la elaborarea programelor educaționale formale și nonformale în domeniul drepturilor și libertăților omului, elaborează și diseminează materiale informative despre drepturile și libertățile omului.

Din perspectiva proporționalității, alocarea sumei de 2 308 000.00 lei în calitate de resurse estimate a fi investite în primul an, trebuie să demonstreze necesitatea și să corespundă avantajelor obținute ca urmare a implementării reușite a proiectului, iar la acest capitol, analiza de impact și nota informativă nu conțin date exacte, măsurabile și proporționale în raport cu cheltuielile estimate.

Cu referire la evaluarea sistematică și cuprinzătoare, în anumite cazuri, cea mai mare parte a datelor necesare cu privire la anumite situații pot proveni din statistici, rapoarte realizate de analiști, experiența internațională la subiect sau din alte surse de informații. Totodată, informațiile expuse urmează a fi cu trimiteri exprese,

	<p>iar evaluarea trebuie să ia în calcul orice posibil impact și să aducă argumente clare referitor la plusvaloarea propunerii pe termen lung și scurt.</p> <p>Evaluarea trebuie să fie cât se poate de precisă, ținând cont de constrângerile bugetare, pandemia Covid-19 și nivelul de trai al cetățenilor, să valorifice la maximum datele cantitative și metodele de evaluare corespunzătoare pentru a asigura obiectivitate și comparabilitate, să aibă la bază informații obținute prin sondaje și consultări cu toți partenerii implicați în proces.</p>	
<p>19.</p>	<p>În cadrul Oficiului Avocatului Poporului activează funcționari publici, personal de deservire și alte categorii de personal care nu desfășoară activități ce implică exercitarea prerogativelor de putere publică, ale căror raporturi de serviciu/muncă sunt reglementate de acte normative distincte. Astfel, la Art. IV din proiect, urmează a fi exclus sau revizuit textul pct. 26, care propune modificarea art. 36 din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul). În proiect se operează cu textul „funcționarii Oficiului care acționează în numele Avocatului Poporului se bucură de inviolabilitatea Avocatului Poporului care se extinde asupra locuinței și localului de serviciu, asupra mijloacelor de transport și de telecomunicație folosite, asupra corespondenței, documentelor și averii personale” fără a se oferi claritate privind categoriile de funcționari publici sau alte categorii de personal față de care urmează a fi aplicate excepțiile de la reglementările generale pentru asigurarea inviolabilității acestora și fără argumentarea de rigoare privind necesitatea operării unor astfel de modificări.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Art. 36 alin. (2¹) în versiunea proiectului a fost modificat și va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) Funcționarii Oficiului care acționează în numele Avocatului Poporului se bucură de inviolabilitatea Avocatului Poporului care se extinde asupra locuinței și localului de serviciu, asupra mijloacelor de transport și de telecomunicație folosite în exercițiul funcției, cu respectarea legii.”</p> <p>Dispozițiile alin. (2¹) se referă la personalul împuternicit de Avocatul Poporului potrivit art. 36 alin. (2) din lege, care acționează în numele său.</p>

<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>20.</p> <p>Art.II din proiectul de lege (modificarea Legii nr.80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică):</p> <p>- nu se susține modificarea propusă la Legea nr.80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, ce vizează ca și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului să fie asistat de un cabinet propriu începând cu data de 01.01.2022, deoarece măsura dată va avea impact asupra bugetului de stat. Mai mult decât atât, nota informativă anexată la proiect nu reflectă analiza impactului bugetar generat de implementarea normei propuse și nici costul acesteia, contrar art.30 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Or, potrivit prevederilor art.17 alin.(2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Luând în considerare propunerea de modificare a Legii nr. 80/2010 prin înstituirea în lege a posibilității ca Avocatul poporului pentru drepturile copilului să beneficieze de un consilier, trebuie să menționăm că această funcție este inclusă în calculele bugetare anuale prezentate la Ministerul Finanțelor și are acoperire financiară încă de la momentul instituirii. La elaborarea bugetelor pentru ultimii trei ani Ministerul Finanțelor alocă resurse financiare doar pentru funcțiile efectiv ocupate - inclusiv această funcție.</p> <p>Prin urmare, în contextul proiectului de lege prin care se propune completarea art. 2 alin. (2) din Legea nr. 80/2010 nu este necesar de estimat cheltuielile bugetare pentru salarizarea consilierului în cabinetul Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, deoarece nu va fi necesar de solicitat resurse financiare suplimentare. Prevederea în cauză are ca scop ajustarea/perfecționarea cadrului normativ în vigoare.</p> <p>În acest sens, implementarea prezentului proiect de lege nu necesită cheltuieli financiare suplimentare imediate din bugetul de stat.</p>
<p>21.</p>	<p>Art.IV din proiectul de lege (modificarea Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul):</p> <p>- la pct.19 ce vizează completarea cu alin. (3) a art.28 din Legea nominalizată, privind înstituirea Centrului de instruire în domeniul drepturilor omului, se propune să fie exclus. Crearea Centrului în cadrul Oficiului Avocatului Poporului presupune costuri suplimentare pentru bugetul de stat estimate la 2,3 mil. lei anual (inclusiv cheltuieli de personal 0,3 mil lei), ceea ce în situația actuală este greu de realizat.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Prevederea referitoare la crearea Centrului de instruire în domeniul drepturilor omului în cadrul OAP a fost exclusă din proiect.</p>

	<p>Perspectiva evoluției parametrilor bugetari pe termen mediu impune o abordare mai prudentă în alocarea resurselor financiare disponibile, accentul fiind pus pentru programele bugetare deja existente. În acest context comunicăm, că Oficiul Avocatului Poporului ar putea contribui la informarea cetățenilor în domeniul drepturilor omului prin atragerea surselor externe de la parteneri de dezvoltare în scopul implementării diferitor proiecte în acest domeniu.</p> <p>Este notabil și faptul că în proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2022 și estimărilor pentru anii 2023-2024, aprobat în ședința Parlamentului Republicii Moldova din 6 decembrie 2021, nu sunt prevăzute alocații în sumă de 2,3 mil. lei, dintre care, cheltuieli de personal de circa 0,3 mil. lei pentru crearea Centrului de instruire în domeniul drepturilor omului.</p> <p>De asemenea, urmează a fi luate în considerare toate platformele existente de informare a cetățenilor, precum și formularea propunerilor Ministerului Educației și Cercetării pentru predarea programelor în domeniul drepturilor omului în școli, universități, centre de pregătire cu profil educațional. În partea ce ține de instruirea grupurilor-țintă de profesioniști, o soluție ar putea fi și organizarea cursurilor de instruire on-line, inclusiv prin intermediul platformei guvernamentale de instruire la distanță E-learning.</p>	
<p>22.</p>	<p>La pct.26 privind completarea cu alin.(2¹) a art.36 din Legea nominalizată, de acordare a inviolabilității funcționarilor Oficiului similare celor de care dispune Avocatul Poporului, având în vedere calitatea personalului Oficiului, considerăm că aceste garanții de exercitare a funcției urmează să fie reexaminare în sensul raportării acestora la prevederile Legii</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Art. 36 alin. (2¹) va avea următorul cuprins: „(2¹) Funcționarii Oficiului care acționează în numele Avocatului Poporului se bucură de inviolabilitatea Avocatului Poporului care se extinde asupra locuinței și localului de serviciu, asupra mijloacelor de transport și</p>

		de telecomunicație folosite în exercițiul funcției, cu respectarea legii.”
23.	<p>nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.</p> <p>La pct.27, ce vizează modificarea art.37 din Legea nominalizată, cu prevederi generale ce se referă la finanțarea Oficiului Avocatului Poporului, menționăm că potrivit Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului, aprobat prin Legea nr.164/2015, Oficiul este o autoritate publică autonomă și independentă organizațional, funcțional, operațional și financiar față de orice autoritate publică, persoană juridică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, și față de orice persoană fizică, inclusiv cu funcție de răspundere de orice nivel. În temeiul Legii nr.52/2014, finanțarea activității Oficiului se efectuează de la bugetul de stat în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală. E de menționat că, unul din principiile pe care se bazează determinarea alocării mijloacelor bugetare, inclusiv și pentru Oficiu, este asigurarea din partea statului a executării complete și eficiente a activității instituțiilor statului.</p> <p>Prin urmare, textul propus pentru completarea alin.(1) de la art.37 din Legea vizată urmează să fie exclus.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Modificarea propusă la art. 37 alin. (1) prin includerea textului „care acoperă costul necesităților, astfel încât acesta să-și exercite complet, independent și eficient activitatea” este în corespundere cu recomandările formulate de Comisia de la Veneția (Principiile de la Veneția) a se vedea pct. 21.</p> <p>De asemenea, Comisia de la Veneția a examinat versiunea actuală a art. 37 din Legea nr. 52/2014, și în Avizul nr. 906/2017 (CDL(2017)041) a constatat că prevederile actuale nu corespund standardelor de finanțare ale instituției Ombudsmanului, și a menționat că aceste prevederi subminează independența financiară a instituției, recomandând astfel revvederea acestui articol.</p> <p>Nu în ultimul rând instituția Ombudsmanului este o instituție de nivel constituțional, fiind prevăzută la art. 59¹ din Constituția Republicii Moldova. Ba mai mult, în contextul angajamentelor internaționale, Republica Moldova are obligația pozitivă de a asigura funcționalitatea instituției consacrată constituțional la un nivel sporit și corespunzător cu respectarea garanțiilor de independență funcțională.</p>
24.	<p>Totodată, relevăm faptul că în baza Legii nr.52/2014, bugetul Oficiului se elaborează, se aprobă și se administrează conform principiilor, regulilor și procedurilor prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.</p> <p>În conformitate cu art.42 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014:</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Modificarea de la alin. (3) art. 37 a fost exclusă din proiect.</p>

		<p>„(1) Cheltuielile autorităților/instituțiilor bugetare se finanțează din:</p> <p>a) veniturile colectate de autoritățile/instituțiile bugetare;</p> <p>b) resursele proiectelor finanțate din surse externe;</p> <p>c) veniturile generale și sursele de finanțare ale bugetului de la care se finanțează autoritatea/instituția bugetară respectivă”.</p> <p>Potrivit art.43 din Legea nominalizată: “(1) Veniturile colectate de autoritățile/instituțiile bugetare se constituie din:</p> <p>a) venituri de la efectuarea lucrărilor și prestarea serviciilor contra plată;</p> <p>b) chiria sau darea în arendă a patrimoniului public;</p> <p>c) donații, sponsorizări și alte mijloace bănești intrate legal în posesia autorităților/instituțiilor bugetare”.</p> <p>Astfel, propunerea privind completarea cu alin.(3) a art.37 nu se susține, deoarece cade sub incidența prevederilor Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.</p>	
<p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova</p>	<p>26.</p>	<p>La art. 4 alin. (3) de exclus.</p>	<p>Art. 4 alin. (3) va avea următorul cuprins:</p>
<p>25.</p>	<p>Referitor la nota informativă privind fundamentarea economico-financiară.</p> <p>Implementarea prevederilor Art.II din proiectul de lege implică majorarea cheltuielilor de personal, costul și sursa de acoperire a căroră nu este indicată de către autor. Or, conform prevederilor art.17 alin.(2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care duc la majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.</p>	<p>Precizare</p> <p>Modificările ce re refereau la crearea Centrului de instruire în domeniul drepturilor omului au fost excluse din proiect.</p>	

	<p>Statutul și garanțiile de independență a Avocatului Poporului sunt consacrate la nivel constituțional. Proiectul propune suspendarea automată / de drept pentru orice acuzație penală, chiar și una ușoară sau mai puțin gravă. Considerăm că această abordare nu este justificată și dacă se insistă - atunci trebuie regândită. Această procedură nu este echitabilă, fiindcă ar trebui să fie o regulă aplicabilă tuturor persoanelor care dețin funcții publice. De exemplu, judecătorilor sau procurorilor nu li se aplică suspendarea din funcție de drept în cazul pornirii urmăririi penale, această procedură rămânând la discreția Consiliului Superior al Magistraturii sau Consiliului Superior al Procurorilor. La fel, urmărirea penală poate dura luni sau chiar ani, inclusiv și examinarea cauzei în instanța de fond la fel poate dura ani de zile, timp în care Avocatul Poporului suspendat nu își va putea exercita atribuțiile funcționale. Acest fapt, se va răsfrânge negativ asupra activității Oficiului și asupra imaginii acestuia.</p>	<p>„(3) Avocatul Poporului și adjuncții arestați ori în privința cărora le-a fost înaintată învinuirea sunt suspendați din funcție de drept pînă la rămîierea definitivă a hotărîrii judecătorești. În cazul în care nu a fost probată vinovăția sau a fost pronunțată o hotărîre de achitare ori de încetare a procesului penal, suspendarea din funcție încetează și Avocatul Poporului este repus în toate drepturile avute anterior.”;</p>
<p>27.</p>	<p>Articolul 7 alin. (1): „Pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului se instituie o comisie specială, alcătuită din reprezentanți ai societății civile și ai mediului academic cu experiență în domeniul drepturilor omului și cu reputație ireproșabilă. Comisia juridică, numiri și imunități organizează concursul public de selectare a membrilor comisiei speciale, conform regulamentului aprobat de aceasta.” Articolul 8 alin. (1): Comisia specială selectează trei candidați care au promovat concursul public pentru fiecare poziție de Avocat al Poporului, și îi prezintă plenului</p>	<p>Nu se acceptă Modificările propuse în <i>Legea nr. 52/2015</i> în partea ce vizează modul de organizare a concursului pentru funcția de Avocat al Poporului au la bază constatările Comisiei de la Veneția din Avizul său nr. 808/2015 (CDL-AD(2015)017). Comisia de la Veneția menționează la pct. 48 că „[...] Procedura de selecție, așa cum este descrisă în lege în sine, nu dă naștere unor preocupări deosebite. Selectarea candidaților de către o „comisie parlamentară specială” nu pare a fi problematică cu condiția ca: 1) componenta comisiei să includă reprezentanți ai tuturor partidelor parlamentare; și 2) iar selecția se bazează pe merit.”</p>

	<p>Parlamentului pentru numire. Pentru fiecare candidat se întocmește un aviz argumentat.</p> <p>Autorul proiectului propune că pentru votare în Plenul Parlamentului să fie acceptați toți candidații care au promovat concursul public (etapa interviu la Comisia specială) - fapt care ar fi salutar, având în vedere importanța consolidării principiului tehnocrației în funcția publică și a transparenței concursurilor publice (inclusiv celor organizate de Parlament). Totodată acest amendament nu rezolvă problema „votului exclusiv politic” dat în plenul Parlamentului. Iată de ce propunem atribuirea rolului central în acest exercițiu către o Comisie specială, care va selecta maxim trei candidați, pe care îi va prezenta plenului în mod argumentat și în ordinea punctajului acordat. Însă propunem ca aceasta Comisie specială să nu fie formată din deputați, dar din membri din societatea civilă și mediul academic, toți notorii în domeniul dreptului / drepturilor omului și cu reputație ireproșabilă etc. Considerăm că această comisie va fi un filtru echidistant în selectarea celor mai buni candidați. Parlamentul va alege unul din cei trei candidați desemnați. Procedura de alegere / desemnare a membrilor Comisiei de experți va fi reglementată printr-un Regulament separat, elaborat de Comisia juridică parlamentară. De exemplu, necesitatea instituirii unei asemenea gen de Comisie a fost sugerată de Comisia de la Veneția în contextul selecției membrilor CSM din rândul profesorilor (a se vedea pct. 51 din Opinia nr. 983/2020).</p>	<p>În aceleași condiții art. 59¹ alin. (3) din Constituție impun ca Avocatul Poporului să fie ales de către Parlament, cu votul majorității deputaților aleși, în baza unei proceduri transparente de selecție, prevăzută de lege. Prin urmare, Parlamentul are rolul determinant la selectarea și numirea Avocatului Poporului, asigurând participarea tuturor fracțiunilor parlamentare la organizarea concursului. În caz contrar Parlamentul va fi în situația în care va trebui să se expună asupra candidaturilor pe care preliminar nu a putut să le examineze, în esență Parlamentul nu va putea să refuze lista candidaților selectați de comisia specială. În aceste condiții rolul Parlamentului este limitat la selectarea unor candidați dintr-o listă care a fost întocmită de reprezentanți care nu fac parte din Parlament, neavând posibilitatea să se expună din start asupra unor candidaturi, în circumstanțele în care acestea nu au trecut de preselecția comisiei.</p>
28.	<p>Considerăm că prin completarea art. 16 cu lit. c¹ se dublează prevederile legale. Art. 17 și 22 din legea 52/2014 deja preved atribuțiile de acționare din oficiu.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Completarea art. 16 cu lit. c¹) are drept scop concretizarea atribuțiilor generale ale Avocatului</p>

		<p>A se vedea comentariile și argumentele de mai jos (pct. 6).</p>	<p>Poporul, care ulterior sunt desfășurate în articolele ce urmează pentru a descrie modalitatea de exercitare a acestora. De asemenea, uremează să se rețină și argumentele Comisiei de la Veneția expuse La pct. 64 din Avizul nr. 808/2015 (CDL-AD(2015)017).</p>
	<p>29.</p>	<p>A fi analizată oportunitatea necesității înființării Centrului de instruire în domeniul drepturilor omului din cadrul Oficiului Avocatului Poporului. Considerăm că orice inițiativă de promovare a drepturilor omului este binevenită și necesară în societatea noastră. Totuși crearea unui Centru de instruire din cadrul Oficiului Avocatului la moment ar putea fi prematură. Pentru a clarifica, avem în vedere că resursele financiare necesare creării Centrului ar putea fi alocate unor probleme stringente în activitatea OAP (de exemplu, lipsa unui sediu care să corespundă standardelor de calitate sau reparația/renovarea sediului existent). Mai mult, art. 28 din Legea 52/2014 oferă deja o gamă variată de posibilități de intervenție în sfera promovării drepturilor omului (familiarizarea societății cu mecanismele de apărare a drepturilor și libertăților omului; contribuirea la consolidarea educației în domeniul drepturilor omului; participarea la elaborarea programelor educaționale formale și nonformale etc.). La fel, nota informativă la proiect nu justifică expres necesitatea acestui Centru. De exemplu există instituții deja create (Institutul Național al Justiției, Centrul de Instruire a Avocaților, Academia de Administrarea Publică, universități naționale etc) care instruiesc în tematica apărării drepturilor omului și cu care OAP ar putea coopera mai strâns pentru a eficientiza cursurile / materialele care sunt predate acolo.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Prevederea referitoare la crearea Centrului de instruire în domeniul drepturilor omului în cadrul OAP a fost exclusă din proiect.</p>

	<p>30.</p> <p>La articolul 29: Alineatul (2) se abrogă – De exclus din proiect.</p> <p>Nu înțelegem necesitatea acestei modificări. Nota informativă motivează prin faptul că „procedură de dezbatere publică a raportului privind respectarea drepturilor omului până la prezentarea acestuia în Parlament ar afecta opinia independentă a Ombudsmanului”. Comisia de la Veneția prin opinia sa nr. 897/2017 a menționat că nu există standarde europene sau argumente convingătoare împotriva acestei practici. Mai mult, Comisia a statuat că e greu de crezut că publicarea prealabilă ar putea subestima independența și credibilitatea Instituției Ombudsmanului. Considerăm că Avocatul Poporului trebuie să coopereze în acest sens cu societatea civilă și public larg, pentru care raportul său să aibă o credibilitate și un suport mai mare. Chiar și în cazul apariției unor recomandări din partea organizațiilor societății civile, Ombudsmanul la definitivarea raportului său are discreția de ale accepta sau nu.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Abrogarea art. 29 alin. (2) a fost exclusă din proiect.</p>
<p>31.</p>	<p>Articolul 30 – De exclus.</p> <p>Constatăm cu regret că printre propunerile înaintate se regăsește inițiativa de subminare a Consiliului pentru prevenirea torturii (CpPT) și transmiterea către Avocatul Poporului a atribuțiilor prevăzute de Mecanismul național de prevenire a torturii (MNPT). Nu este prima dată când se anunță despre o asemenea inițiativă. Aceasta a fost lansată în perioada 2018 - 2020 de către Ministerul Justiției, în comun cu Oficiul Avocatului Poporului, fapt care a provocat reacții negative în rândul societății civile, reprezentanților CpPT și a organizațiilor care activează în domeniul drepturilor omului. Nu susținem această modificare</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Modificările la Capitolul V din Legea nr. 52/2014 au fost excluse din proiect.</p>

	<p>fiindcă exclude scopul pentru care a fost creat CpPT, modifică tipul, structura și forma MNPT, nu are nici o justificare și nu este argumentată. Nota informativă menționează faptul că modificările în cauză sunt necesare pentru eliminarea „unor neconcordanțe de ordin juridic”. Existența unor neconcordanțe în legislația în vigoare, nu justifică lichidarea CpPT. Pe parcursul activității sale CpPT s-a dovedit a fi eficient în prevenirea și combaterea fenomenului torturii și relexor tratamente. Considerăm că implicarea societății civile în procesul de monitorizare a locurilor de detenție aduce valoare adăugată și crește credibilitatea întregului mecanism de protecție a persoanelor care se află în detenție. „Colaborarea strânsă” prevăzută în proiect ar submina rolul societății civile în cadrul MNPT și l-ar supune influențelor organelor statului, fapt care nu corespunde așteptărilor unui veritabil mecanism național de prevenire a torturii. În partea ce vizează avizul Directoratului General al Drepturilor Omului și Statul de Drept menționăm că a fost elaborat în anul 2015, înainte ca Consiliul să fie instituit și înainte să înceapă activitatea propriu-zisă (octombrie 2016). Astfel, majoritatea constatărilor Avizului nu sunt aplicabile la zi, întrucât sunt depășite sau au fost implementate.</p>	
32.	<p>Modificarea art. 32 alin. (1) - De exclus din proiect. Modificarea nu este justificată și compromite suplimentar independența membrilor CpPT în alegerea locurilor ce urmează a fi vizitate. Considerăm că libertatea CpPT de a alege locul de vizită prevalează semnificativ asupra formalității de informare a Avocatului Poporului. Mai mult Avocatul Poporului este membru din oficiu al CpPT, prin urmare este</p>	<p>Se acceptă Modificările la Capitolul V din Legea nr. 52/2014 au fost excluse din proiect.</p>

		<p>evident că va cunoaște și va fi informat despre vizitele ce urmează a fi efectuate. Membrii Consiliului trebuie să aleagă în mod independent locurile ce vor fi vizitate și persoanele cu care doresc să discute, iar orce limitare, în fond ar distruge întregul concept al instituirii CpPT.</p>	
<p>Institutul pentru Politici și Reforme Europene</p>	<p>33.</p>	<p>Potrivit art. 3 alin. (3) din Legea nr. 52/2014 „Avocatul Poporului nu poate fi obligat să prezinte explicații sau declarații asupra cazurilor examinate sau aflate în procedură de examinare, cu excepția situațiilor în care acestea sunt în folosul părții reprezentate ori conțin informații de interes public”.</p> <p>Proiectul propune excluderea cuvintelor „cu excepția situațiilor în care acestea sunt în folosul părții reprezentate ori conțin informații de interes public”.</p> <p>Susținem această inițiativă în partea ce ține de excluderea cuvintelor “conțin informații de interes public” deoarece această formulare subminează rolul și independența OAP sub aspectul respectării confidențialității informațiilor din dosarele examinate precum și a deciziei care poate fi adoptată pe marginea unui caz concret aflat în procedură de examinare. Totodată recomandăm păstrarea excepției “situațiilor în care acestea sunt în folosul părții reprezentate”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art. 3 alin. (3) va avea următorul cuprins: “(3) Avocatul Poporului nu poate fi obligat să prezinte explicații sau declarații asupra cazurilor examinate sau aflate în procedură de examinare, cu excepția situațiilor în care acestea sînt în folosul părții reprezentate.”</p>
	<p>34.</p>	<p>Proiectul propune abrogarea alin. 2) din art. 29 din Legea nr. 52/2014 care prevede că: “Proiectul raportului anual privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova este supus dezbaterilor publice cu cel puțin o lună înainte de prezentarea acestuia Parlamentului și este publicat pe pagina web a Oficiului Avocatului Poporului”.</p> <p>Autorii consideră că dezbaterile publice a raportului Ombudsmanului privind respectarea drepturilor</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Abrogarea art. 29 alin. (2) a fost exclusă din proiect.</p>

	<p>omului până la prezentarea acestuia în Parlament prejudiciază obiectivitatea și credibilitatea instituției și această procedură poate afecta opinia independentă a Ombudsmanului. Nu susținem această abordare și nici propunerea de modificare deoarece societatea civilă, în special organizațiile din domeniul promovării/respectării/apărării drepturilor omului au tot dreptul să analizeze, să evalueze și să dea apreciere calității activității OAP. În cadrul unei societăți democratice unde se respectă pluralismul de opinie, OAP ar trebui să încurajeze dezbaterile publice, și este în interesul instituției să afle perspectiva societății civile, care este un aliat important în promovarea respectării drepturilor omului și ar putea adăuga valoare Raportului prin viziunea sa din afara sistemului. Comisia de la Veneția, de altfel a subliniat la acest capitol că: „Deoarece nu există o obligație a Avocatului Poporului să introducă modificări la proiectul de raport înainte de a-l prezenta Parlamentului, e greu de crezut că publicarea prealabilă ar putea subestima independența și credibilitatea Instituției Ombudsmanului. Depinde doar de Avocatul Poporului să decidă în ce măsură și cum să reflecte probleme ridicate de public în raportul final, acordând suficientă atenție, printre alte considerații, independenței și credibilității instituției”.</p>	
<p>35.</p>	<p>Proiectul propune modificarea textului aliniatelor (1), (2), (3) din art. 4) al Legii nr.52/2014 ce vizează inviolabilitatea Avocatului Poporului (AP). Per ansamblu propunerile sunt susținute deoarece garanțiile de inviolabilitate se răsfrâng asupra AP nu doar în timpul exercitării mandatului dar și după încetarea lui, oferindu-se în acest sens o protecție mai</p>	<p>Se acceptă parțial Art. 4 alin. (3) va avea următorul cuprins: „(3) Avocatul Poporului și adjuncții arestați ori în privința cărora le-a fost înaintată învinuirea sunt suspendați din funcție de drept până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești. În cazul în care nu a fost probată vinovăția sau a fost pronunțată o hotărâre</p>

	<p>largă; se exclude acordul Parlamentului pentru reținerea, arestarea, percheziționarea AP în cazurile de infracțiuni flagrante; se oferă garanții procesual penale prin efectuarea acțiunilor doar după pornirea urmăririi penale.</p> <p>Totodată ținem să accentuăm faptul că modificarea propusă la alin. (3) art. 4) din Legea 52/2014 “Avocatul Poporului în privința căruia a început urmărirea penală este suspendat din funcție de drept până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești” necesită o justificare clară care de facto lipsește în Nota informativă la proiectul de lege. Varianta actuală a legii permite suspendarea din funcție a AP doar în cazul arestării sau trimiterii dosarului în judecată iar propunerea de modificare extinde suspendarea din funcție de drept a AP începând cu etapa pornirii urmăririi penale.</p> <p>Această abordare nu este justificată prin prisma principiului prezumției nevinovăției și pentru a fi echitabilă ar trebui să fie o regulă aplicabilă tuturor persoanelor care dețin funcții publice, nu doar AP. Astfel, spre exemplu în cazul deputaților, procurorilor sau judecătorilor nu se aplică suspendarea din funcție de drept în cazul pornirii urmăririi penale, această procedură rămânând la discreția CSM sau CSP. Totodată, nu ar trebui să fie neglijat argumentul potrivit căruia etapa urmăririi penale poate dura mai multe luni sau chiar ani, examinarea cauzei în instanța de fond la fel poate dura ani, timp în care AP suspendat nu-și va putea exercita atribuțiile funcționale. Acest fapt, se va răsfrânge negativ asupra activității OAP și asupra imaginii AP. Totodată proiectul propune suspendarea de drept pentru orice acuzație penală, chiar și una</p>	de achitare ori de încetare a procesului penal, suspendarea din funcție încetează și Avocatul Poporului este repus în toate drepturile avute anterior.”;
--	---	--

		<p>ușoară sau mai puțin gravă. Dacă AP riscă să fie suspendat din funcție pentru orice acuzație, apare întrebarea care sunt garanțiile de care se bucură pe perioada exercitării mandatului?</p> <p>Astfel, recomandarea GEJ ar fi ca la etapa urmării penale să se examineze posibilitatea de suspendare din funcție a AP în fiecare caz aparte în funcție de gravitatea acuzațiilor înaintate, cu suspendarea de drept în cazul arestării sau rămânerei definitive a hotărârii judecătorești de condamnare.</p>	
<p>36.</p>		<p>Proiectul de lege prevede modificarea art. 14 alin (4) lit. a, cu privire la temeiurile de încetare a mandatului a Avocatului Poporului, prin substituirea textului ” acțiunile neconforme cu statutul de Avocat al Poporului” cu textul ”acțiunile Avocatului Poporului prin care intenționat sau din neglijență gravă au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale omului”. Susținem această modificare, dar totodată, pentru un spor de precizie și pentru a evita interpretarea eronată a normei, considerăm oportun de a indica mecanismul și modul de apreciere a acestor încălcări. De asemenea se va ajusta textul notei informative, unde articolul 14 este confundat cu articolul 12 al Legii nr. 52/2014.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Nota informativă a proiectului a fost ajustată, însă propunerea privind prevederea modului de apreciere a caracterului intenționat al acțiunilor Avocatului Poporului și neglijența gravă cu care acesta a acționat urmează a fi apreciate în fiecare caz separat în funcție de circumstanțele cauzei, gravitatea faptei și consecințele care au urmat.</p>
<p>37.</p>		<p>Proiectul de lege propune lichidarea funcției de adjunct al AP cu abrogarea Capitolului III al Legii. În justificarea operării acestor modificări s-a menționat că de la adoptarea Legii nr. 52 până în prezent, în calitate de adjunct al AP nu a fost aleasă nici o persoană, mecanismul respectiv fiind totalmente inaplicabil iar ineficiența acestei instituții a fost deja constatată. În opinia noastră, lichidarea acestor funcții ar putea fi prematură și reprezintă o soluție prea radical în</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Prevederile referitoare la lichidarea funcției de adjuncți ai Avocatului Poporului au fost excluse din proiect.</p>

		<p>contextul optimizării numărului de personal și consolidării staff-ului. Nu este clar de ce se propune ca funcția de adjunct al AP să fie în totalitate exclusă, în condițiile în care adjuncții nu îndeplinesc doar funcția de înlocuire a Avocatului Poporului ci poate să existe o repartizare de sarcini între AP și adjuncții acestuia. Totodată, notăm că nu s-a analizat din care considerente potențialii candidați nu au aplicat pentru ocuparea funcției de adjunct a AP. Drept o măsură de compromis, ar putea fi redus numărul adjuncților la unu.</p>	
<p>38.</p>		<p>Grupul de Experți în Domeniul Justiției din cadrul IPRE consideră că orice inițiativă de promovare a drepturilor omului este binevenită și se încurajează, totuși crearea acestui Centru la moment ar putea fi prematură. Mandatul AP nu ține doar de promovarea respectării drepturilor omului, sunt aspect cu mult mai importante și violări cu mult mai grave care necesită intervenția AP și întreprinderea măsurilor de protecție. Articolul 28 din Legea 52/2014 oferă deja o gamă foarte largă de posibilități de intervenție a AP în sfera promovării drepturilor și libertăților omului. De asemenea, resursele financiare necesare creării centrului ar putea fi foarte mari raportate la alte necesități de ordin financiar ale OAP care sunt mult mai stringente (spre exemplu lipsa unui sediu care să corespundă standardelor de calitate sau cheltuieli de reparație/renovare a sediului). Totodată, Regulamentul actual de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului prevede competența pentru Oficiul de consolidare a educației și instruire în domeniul drepturilor și libertăților omului, inclusiv elaborarea programelor educaționale formale și</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Prevederea referitoare la crearea Centrului de instruire în domeniul drepturilor omului în cadrul OAP a fost exclusă din proiect.</p>

	<p>nonformale în domeniul drepturilor și libertăților omului. Subsidiar, este imperios necesar pentru norme ce indică crearea unor noi entități să stabilească forma de organizare juridică a acestor entități.</p> <p>Totodată putem accentua faptul că deja sunt create instituții (Institutul Național al Justiției, Centrul de Instruire a Avocaților, Academia de Administrarea Publică) care instruiesc în tematica apărării drepturilor omului judecătorești, procurorii, avocații, funcționari publici și alte profesii juridice. În partea ce ține de studenți – subiect în disciplinele de referință, școlari - subiecte în disciplina de referință, ex. „Civica”, „Dreptul”. Aceste instruirii ar fi mai comode și mai puțin costisitoare, integrate activității specifice a subiecților, intereselor, nivelului de cunoștințe și necesităților acestora.</p>	
<p>39.</p>	<p>Propunerea de modificare a Legii vizează o modificare a alin. 1) art. 30 a Legii nr.52 potrivit căreia “MNPT este exercitat de către AP în baza principiului colaborării strânse cu CpPT creat în acest scop pe lângă OAP”. Nu susținem această modificare deoarece ea exclude scopul pentru care a fost creat Consiliul, modifică tipul, structura și forma Mecanismului Național de Prevenire a Torturii (MNPT), nu are nici o justificare și nu este argumentată în Nota Informativă la lege. În opinia noastră această modificare, în cazul în care nu este reglementat clar ce presupune “colaborarea strânsă”, ar putea submina rolul societății civile în cadrul MNPT deoarece modificarea scoate în evidență rolul AP ca mecanism național de prevenire a torturii. Totodată, subliniem faptul că în lipsa clarității și delimitării clare a sarcinilor și a modului de</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Modificările la Capitulul V din Legea nr. 52/2014 au fost excluse din proiect.</p>

funcționare a MNPT riscăm să revenim din nou la întrebarea și îngrijorarea scoasă în evidență de Opinia Directoratului General Drepturile Omului și Statul de Drept al Consiliului Europei precum și de constatările din Raportul de evaluare a funcționării mecanismului național de prevenire a torturii din Republica Moldova din 8 mai 2019 efectuat de Consiliul Europei. Opinia Directoratului și Raportul de evaluare nu a constatat ineficiența în sine a formulei actuale de activitate a MNPT, nu a constatat că formula 5+2 este nefuncțională dar a punctat foarte clar faptul că doi piloni afectează reputația acestui organism și, de asemenea, generează confuzie în rândul beneficiarilor și părților interesate externe. Totodată s-a subliniat faptul că confuzia și problema esențială ține de - cine este mecanismul național de prevenire a torturii nu este o chestiune de formalitate, ci o chestiune de claritate juridică, responsabilitate și obligativitate, care nu a fost soluționată. În perioada 2016-2020, Oficiul Ombudsmanului a efectuat 23 de vizite în instituțiile penitenciare și izolatoarele de detenție preventivă, Consiliul a efectuat 28 de vizite în aceste instituții. În aceeași perioadă Oficiul Ombudsmanului au efectuat 15 vizite comune doar în 2016 - 2017. Prin urmare, la moment CpPT este o entitate care nu poate fi supusă influențelor organelor statului și care corespunde așteptărilor unui veritabil mecanism național de prevenire a torturii. Schimbarea formulei prin care MNPT revine AP ar putea submina rolul societății civile pe acest segment deoarece, deși anterior MNPT era reprezentat de Consiliu, totuși foștii membri ai CpPT au semnalat o serie de deficiențe cu care s-au confruntat de-a lungul anilor în raport cu OAP. Ca

	<p>exemplu s-a invocat neparticiparea AP în vizitele de monitorizare; nealocarea unei linii de buget separate; lipsa asistenței din partea secției OAP; neinformarea CpPT cu privire la petițiile relevante mandatului Consiliului; remunerarea insuficientă a muncii celor 5 membri etc. În acest context, considerăm oportun ca Ministerului Justiției să ofere o platformă de discuții privind analiza funcționalității CpPT în calitate de MNPT, precum și de a examina alte oportunități de revizuire a formulei actuale a Mecanismului. În modelul actual MNPT “2+5” există deficiențe funcționale și logistice artificiale generate de managementul OAP, însă în plan de activitate – formatul oferă membrilor CpPT garanții de independență.</p>	
<p>40.</p>	<p>Propunerea de modificarea a art.30 alin.(5) din Lege 52/2014 are mai multe carențe și nu susținem modificarea propusă. Deși stabilirea și menținerea legăturii directe cu Subcomitetul ONU pentru prevenirea torturii este importantă, din formularea propusă, reiese că membrii Consiliului nu dispun de un asemenea drept și acest fapt va limita (dacă nu exclude) comunicările, întâlniri sau participarea la evenimentele comune ale reprezentanților societății civile, membri ai Consiliului. Această limitare a comunicării membrilor Consiliului cu Subcomitetul ONU este nejustificată și abuzivă, care limitează mandatul membrilor Consiliului și libertatea de a aduce o viziune alternativă la respectarea drepturilor omului în locurile de detenție, ceea ce s-a făcut de toate componentele Consiliului de la constituire până în prezent.</p>	<p>Se acceptă Modificările la Capitolul V din Legea nr. 52/2014 au fost excluse din proiect.</p>

		<p>Alternativ, recomandăm următoarea formulare: „Avocatul Poporului și membrii Consiliului stabilesc și mențin legătură directă cu Subcomitetul Organizației Națiunilor Unite pentru prevenirea torturii și altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante”</p> <p>Proiectul de modificare a Legii propune ca la alin. 7) art. 31, după cuvintele “Membrii Consiliului” se completează cu cuvintele „și persoanele antrenate conform alin.5)”. Propunerea nu este justificată, nu o susținem deoarece nu este clar de ce persoanele antrenate în vizitele de monitorizare ar avea nevoie de garanțiile de independență și inviolabilitate atribuite membrilor CpPT și AP. Cei 5 membri ai CpPT au nevoie de aceste garanții deoarece exercită mandatul fiind numiți în funcție în rezultatul unui Concurs public; sunt numiți în funcție pentru o perioadă determinată de 5 ani și pe perioada exercitării mandatului ar putea fi expuși numeroaselor riscuri (influență, presiuni, amenințări, intimidări etc). Persoanele antrenate de către CpPT pot oferi suport informațional și pot însoți Consiliul în vizite de monitorizare însă aportul lor se rezumă la o perioadă de timp determinată de efectuarea unei vizite sau de întocmirea unui raport, prin urmarea operarea acestor modificări nu este rezonabilă. Persoanelor atrase în calitate de specialiști și experți independenți, din diferite domenii, nu au nevoie de legitimații de serviciu deoarece activitatea acestora se rezumă doar la momentul vizitei, oferirea unor consultații și opinii specializate în baza experienței acestora și, eventual oferirea unor opinii la elaborarea raportului urmare a vizitei efectuate. Aceste persoane nu pot beneficia de</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Modificările la Capitolul V din Legea nr. 52/2014 au fost excluse din proiect.</p>
--	--	--	--

		<p>garanțiile de independență și inviolabilitate stabilită pentru AP, deoarece scopul prezenței lor în locurile de detenție se rezumă la oferirea suportului necesar echipei de monitorizare. Cu titlu de recomandare, considerăm că în Regulamentul de activitate al CpPT ar trebui să fie explicit descrisă procedura de efectuare a vizitelor de monitorizare cu participarea altor persoane care cuprinde datele persoanei/lor atrase în vizite, un act care confirmă studiile, experiența saucunoștințele specializate ale acesteia, precum și scopul însoțirii în cadrul vizitei.</p>	
42.		<p>Modificarea de la art. 32 alin. (1) nu este justificată. Din contra, norma vine să sublinieze nu independența membrilor CpPT în alegerea locurilor ce urmează a fi vizitate dar se pune accent pe notificarea AP despre vizite. În opinia noastră dreptul și libertatea CpPT de a alege locul de vizită prevalează semnificativ asupra formalității de notificare a AP. Mai mult decât atât, AP este membru al Consiliului, prin urmare este evident că cunoaște și va fi informat despre vizitele ce urmează a fi efectuate și nemijlocit poate participa la orice vizită de monitorizare.</p> <p>Totodată notificarea prealabilă obligatorie a AP pentru vizitele ad-hoc afectează grav principiul independenței de care se bucură membrii Consiliului, o asemenea limitare în fond elimină întregul concept al dreptului membrilor Consiliului de a efectua vizite ad-hoc.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Modificările la Capitolul V din Legea nr. 52/2014 au fost excluse din proiect.</p>
43.		<p>Completarea art.36 cu alineatul (2¹) Modificarea propusă nu conține suficientă claritate și nu o susținem deoarece din textul propus rezultă că orice funcționar public din cadrul Oficiului ar putea beneficia de garanțiile de inviolabilitate ale AP. Nu este clar ce funcționari acționează în numele AP, ce înseamnă a</p>	<p>Se acceptă</p> <p>A se vedea opinia autorului proiectului de la pct. 19.</p>

	<p>acționa din numele AP, pe ce perioadă și în exercitarea căruia mandat. Dacă admitem ipoteza încetării mandatului AP înainte de termen, atunci potrivit altor modificări propuse la art.5 alin. (5¹) atribuțiile acestuia sunt exercitate de celălalt AP. În situația în care ambii AP dispun prin lege de toate garanțiile de inviolabilitate, prin ce se justifică necesitatea acționării altor funcționari în numele AP? O situație care ar justifica această normă ar fi cazul în care nici un AP nu-și poate exercita mandatul, prin urmare, până la numirea unui alt AP sau pe perioada absenței unuia, alt funcționar ar putea acționa în numele AP și ar putea să se bucure de garanțiile de inviolabilitate. Recomandarea GEJ la acest capitol ar fi revizuirea normei propuse spre modificare cu excluderea posibilității ca orice alt funcționar din cadrul OAP care acționează din numele AP să se bucure de inviolabilitatea AP.</p>	
44.	<p>Proiectul de lege prevede modificarea Legii nr. 80/2020, în sensul includerii Avocatului Poporului pentru drepturile copilului în lista funcțiilor cu demnitate publică care dispun de un cabinet propriu. Atât nota informativă la proiect cât și analiza de impact nu menționează și nu argumentează această necesitate. Prin urmare, ținând cont de recomandările de mai sus, în versiunea finală a proiectului fie excluderea acestui punct, fie completarea notei informative și revederea analizei de impact. În concluzie, recomandăm autorilor proiectului să țină cont de sugestiile tuturor actorilor implicați în procedura de avizare și să opereze doar modificări legislative care ar contribui la consolidarea instituției Ombudsmanului și ar garanta respectarea drepturilor și libertăților omului.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nota informativă a fost completată, iar analiza impactului de reglementare decade din necesitate de a fi susținută în continuare.</p>

<p>Consiliul pentru Prevenirea Torturii</p>	<p>45.</p>	<p>Propunerea de modificare a Legii vizează o modificare a alin.1) art. 30 a Legii nr. 52/2014 potrivit căreia <i>MNPT este exercitat de către AP în baza principului colaborării strânse cu CpPT creat în acest scop pe lângă OAP</i>. Această modificare exclude scopul pentru care a fost creat Consiliul, modifică tipul, structura și forma MNPT și nu are nici o justificare și nu este argumentat în Nota Informativă la lege.</p> <p>În opinia noastră această modificare, în cazul în care nu este reglementat clar ce presupune “colaborarea strânsă”, ar putea submina rolul societății civile în cadrul MNPT deoarece modificarea scoate în evidență rolul AP ca mecanism național de prevenire a torturii. Totodată, subliniem faptul că în lipsa clarității și delimitării clare a sarcinilor și a modului de funcționare a MNPT riscăm să revenim din nou la întrebarea și îngrijorarea scoasă în evidență de Opinia Directoratul General Drepturile Omului și Statul de Drept al Consiliului Europei precum și de constatările din Raportul de evaluare a funcționării MNPT din Republica Moldova din 8 mai 2019 efectuat de Consiliul Europei. Opinia Directoratului și Raportul de evaluare nu a constatat ineficiența în sine a formulei actuale de activitate a MNPT, nu a constatat că formula 5+2 este nefuncțională dar a punctat foarte clar faptul că cu doi piloni afectează reputația acestui organism și, de asemenea, generează confuzie în rândul beneficiarilor și părților interesate externe. Totodată, s-a subliniat faptul că confuzia și problema esențială - cine este mecanismul național de prevenire a torturii nu este o chestiune de formalitate, ci o chestiune de</p>	<p style="text-align: right;">Se acceptă</p> <p>Modificările la Capitolul V din Legea nr. 52/2014 au fost excluse din proiect.</p>
--	------------	---	---

	<p>claritate juridică, responsabilitate și obligativitate, care nu a fost soluționată.</p> <p>46. Propunerea de modificare a art. 30 alin. (5) din Lege are mai multe carențe și nu susținem modificarea propusă. Este indubitabil necesitatea stabilirii și menținerii legăturii directe cu Subcomitetul Organizației Națiunilor Unite pentru prevenirea torturii și altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante. Totuși, din formularea propusă, reiese că membrii Consiliului nu dispun de un asemenea drept, acest fapt va limita (dacă nu exclude) comunicările, întâlnirile sau participarea la evenimentele comune ale reprezentanților societății civile, membri ai Consiliului. Această limitare a comunicării membrilor Consiliului cu Subcomitetul ONU este nejustificată și abuzivă, care limitează mandatul membrilor Consiliului și libertatea de a aduce o viziune alternativă la respectarea drepturilor omului în locurile de detenție, ceea ce s-a făcut de toate componentele de la instituirea în anul 2007 a Consiliului Consultativ și ulterior a CpPT până în prezent.</p> <p>Alternativ, propunem următoarea formulare: <i>„Avocatul Poporului și membrii Consiliului stabilesc și mențin legătură directă cu Subcomitetul Organizației Națiunilor Unite pentru prevenirea torturii și altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante”.</i></p>	<p>Se acceptă</p> <p>Modificările la Capitolul V din Legea nr. 52/2014 au fost excluse din proiect.</p>
<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>47. Pct. 3, în partea ce ține de modificarea art. 4 alin. (3), se recomandă reformularea propoziției a doua, după</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Art. 4 alin. (3) va avea următorul cuprins:</p>

		<p>cum urmează: „În cazul în care organul de urmărire penală a dispus încetarea procesului penal sau respectiv, instanța de judecată a pronunțat o hotărâre de achitare definitivă, suspendarea din funcție încetează și Avocatul Poporului este repus în toate drepturile avute anterior.”;</p>	<p>„(3) Avocatul Poporului și adjuncții arestați ori în privința cărora le-a fost înaintată învinuirea sunt suspendați din funcție de drept pînă la rămîierea definitivă a hotărîrii judecătorești. În cazul în care nu a fost probată vinovăția sau a fost pronunțată o hotărîre de achitare ori de încetare a procesului penal, suspendarea din funcție încetează și Avocatul Poporului este repus în toate drepturile avute anterior.”;</p>
<p>48.</p>		<p>pct. 8, amendamentul propus la art. 11 lit. e) nu se susține, deoarece nu este oportună excluderea organizațiilor necomerciale din sfera de control a activității Avocatului Poporului, întrucît imperativul respectării drepturilor omului este opozabil și organizațiilor necomerciale, care nu pot fi exceptate de la acest control, și, respectiv, se vor revizui toate modificările propuse în acest sens;</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Organizațiile necomerciale sunt persoane juridice fără scop lucrativ, de aceea ele intră în noțiunea generică de organizații indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare.</p>
<p>49.</p>		<p>pct. 12, la modificarea propusă la art. 17 alin. (1), recomandăm substituirea textului „și exercită atribuțiile pentru asigurarea realizării” cu sintagma „asigură implementarea”;</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art. 17 alin. (1) va avea următorul cuprins: „Avocatul Poporului pentru drepturile copilului asigură implementarea, la nivel național, de către persoanele cu funcție de răspundere de toate nivelurile a prevederilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului și a altor tratate internaționale în domeniul la care Republica Moldova este parte. Avocatul Poporului pentru drepturile copilului acordă protecție și asistență copilului la cererea acestuia, fără a solicita acordul părinților sau al reprezentanților legali. Copilul este anunțat despre rezultatul examinării cererii în formă corespunzătoare maturității sale intelectuale și mintale.”;</p>
<p>50.</p>		<p>pct. 14, se propune revizuirea amendamentului pentru art. 19 alin. (3), astfel încât pe lângă persoanele nominalizate să se acorde posibilitatea și</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Modificarea propusă la alin. (3) art. 19 are drept scop protejerea persoanelor aflate în condiții vulnerabile care</p>

	<p>reprezentanților legali ai persoanelor declarate, în modul stabilit de lege, incapabile, să reprezinte interesele și necesitățile unei persoane care suferă de tulburări psihice;</p>	<p>depun cereri către Avocatul Poporului privind încălcarea drepturilor omului. Aceste modificări vizează extinderea listei de subiecți protejați de lege pentru ca cererile depuse de aceștia să nu fie cenzurate de persoanele în a căror custodie se află. Persoanele care sunt reprezentanți legali ai persoanelor care suferă de tulburări mintale nu sunt în gupul de risc, or acestea sunt libere să acționeze în interesele părții pe care o reprezintă.</p>
<p>51.</p>	<p>pct. 16, referitor la modificarea art. 21: la alin. (1): lit. c), recomandăm a se revedea propunerea de completare cu textul „ , cu consimțământul petiționarului”, deoarece în art. 74 din Codul administrativ este stabilit expres că dacă petiția ține de competența altei autorități publice, originalul petiției se expediază autorității publice competente în termen de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării petiției, fapt despre care petiționarul este informat; lit. d), propunem completarea în final cu textul „ , cu indicarea obligatorie a motivelor respingerii acesteia”; la alin. (2), recomandăm a se indica locul completării vizate, propunere valabilă și pentru amendamentul propus la art. 29 alin. (3).</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Cererea depusă în temeiul Legii nr. 52/2014 nu se încadrează în condițiile <i>Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018</i>, or cererea depusă Avocatului Poporului vizează încălcarea drepturilor și libertăților omului de către autoritățile Republicii Moldova.</p> <p>Completările la alin. (2) art. 21 au loc la finalul acestuia. Menționăm că, potrivit normelor de tehnică legislativă, completarea unui text sau alineat, fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele, semnifică completarea textului la sfârșitul acestuia.</p>
<p>52.</p>	<p>În final, se recomandă revizuirea proiectului actului normativ în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, or normele de tehnică legislativă sânt menite să asigure forma sistemică și coordonată a conținutului reglementărilor juridice și sânt obligatorii la elaborarea proiectelor de acte normative.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Proiectul a fost ajustat potrivit regulilor de tehnică legislativă.</p>
<p>53.</p>	<p>Suplimentar, reieșind din prevederile Hotărârii Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare</p>	<p>Nu se acceptă</p>

		<p>Tehnologică al Academiei de Științe a Moldovei nr.205/2016, recomandăm utilizarea normelor de ortografiere de scriere cu „ă”.</p>	<p>Reieșin din considerentele că textul de bază a Legii nr. 52/2014 este scris cu utilizarea literii „i” din „i” se impune a păstra unitatea de conținut și a modificărilor inserate.</p>
<p>Curtea de Conturi</p>	<p>54.</p>	<p>În limita competențelor funcționale prevăzute de Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, sub aspectul economicității, eficienței și eficacității gestionării resurselor financiare publice, referitor la propunerea autorului proiectului privind crearea în cadrul Oficiului Avocatului Poporului a Centrului de instruire în domeniul drepturilor omului, Curtea de Conturi consideră că această propunere este prematură la momentul de față, deoarece va crea o povară suplimentară pentru bugetul de stat. Astfel, în contextul situației pandemice îndelungate, adâncirii crizei economice, precum și vulnerabilității mai multor domenii (sănătate, agricultură, industrie, social, asigurarea cu gaze ș.a.), statul trebuie să gestioneze cu precauție și în mod econom mijloacele financiare publice.</p> <p>Din acest punct de vedere, crearea Centrului de instruire în domeniul drepturilor omului, la moment este nejustificată, cu atât mai mult că promovarea informării cetățenilor în domeniul drepturilor omului poate fi realizată prin intermediul instituțiilor de învățământ, mass-media, altor surse alternative, inclusiv de însuși Avocatul Poporului conform atribuțiilor prevăzute în art. 16 din Legea nr. 52/2014 și resurselor existente în cadrul Oficiului.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Prevederea referitoare la crearea Centrului de instruire în domeniul drepturilor omului în cadrul OAP a fost exclusă din proiect.</p>
	<p>55.</p>	<p><i>punctul 1:</i> se propune următorul cuprins al alin. (3):</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Textul propus prin proiectul de lege la art. 1 alin. (3) este suficient de clar în concretizarea faptului că</p>

	<p>„(3) Instituția Avocatul Poporului este constituită din doi avocați ai poporului: Avocatul Poporului cu competențe generale în domeniul protecției drepturilor și libertăților omului (Avocatul Poporului) și Avocatul Poporului, specializat în problemele de protecție a drepturilor și libertăților copilului (Avocatul Poporului pentru drepturile copilului)", pentru a fi în concordanță cu modificările expuse la art. 423¹² din Codul contravențional nr. 218/2008 și art. 2 alin. (2) din Legea nr. 80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică;</p>	<p>instituția Ombudsmanului este constituită din doi avocați ai poporului dintre care Avocatul Poporului pentru drepturile copilului. Lucru confirmat și de articolele următoare din lege.</p>
56.	<p><i>punctul 3:</i> la art. 4 alin. (3), în care se propune suspendarea din funcție a Avocatului Poporului în privința căruia a început urmărirea penală, trebuie de concretizat organul împuternicit de a emite actul de suspendare (Parlamentul sau Procuratura Generală, după caz), pentru a nu crea confuzie la aplicarea acestei norme;</p>	<p>Nu se acceptă Suspendarea intervine de drept, în temeiul legii și nu necesită emiterea unei ordonanțe în acest sens.</p>
57.	<p><i>punctul 6:</i> la art. 9 alin. (1), cuvintele „după cum îmi dictează conștiința”, urmează a fi excluse;</p>	<p>Nu se acceptă Propunerea înaintată nu este argumentată, or potrivit art. 33 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> avizele la proiecte trebuie să fie motivate.</p>
58.	<p><i>punctul 9:</i> la art. 14 alin. (4) lit. a), cuvântul „gravă” urmează a fi exclus, de altfel apare necesitatea de a explica noțiunea „neglijență gravă”, „neglijență ușoară”, pentru a da un calificativ corect acțiunilor respective, în caz de necesitate;</p>	<p>Nu se acceptă Vezi argumentele de la pct. 36 din tabel.</p>
59.	<p><i>punctul 11:</i> art. 16 se va completa cu litera h⁴) cu următorul cuprins:</p>	<p>Nu se acceptă Modificările propuse inițial la Codul contravențional au fost excluse din proiect, prin urmare completarea art. 16 conform căreia OAP să dispună de competențe de a constata contravenții decade.</p>

	<p>h⁴) să constate contravenții și să întocmească procese-verbale atribuite în competența sa conform Codului contravențional";</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Modificările conjugate de la art. 16 și 17 din Legea nr. 52/2014 vin să delimiteze atribuțiile generale ale Avocatului Poporului și cele care poartă un caracter specific care sunt îndeplinite de către Avocatul Poporului pentru drepturile copilului în virtutea mandatului deosebit pe care acesta îl deține. Prin urmare, având în vedere că atât Avocatul Poporului cu mandat general cât și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului exercită atribuțiile de la art. 16 din Legea nr. 52/2014, nu mai este necesar ca aceste atribuții să fie enumerate în mod repetat la art. 17 dedicat competențelor specifice în versiunea legii propusă prin proiect.</p>
<p>60.</p>	<p><i>punctul 12:</i></p> <p>alin. (5) al art. 17 care prevedea că „în scopul apărării drepturilor și libertăților copilului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului este împuternicit de a sesiza Curtea Constituțională și a înainta acțiuni în instanțele judecătorești”, se propune spre abrogare, totodată nefiind prevăzută o alternativă de aplicare a acestor împuterniciri în scopul preconizat. Prin urmare, propunerea de abrogare trebuie regândită pentru a păstra și în continuare acest instrument de apărare a drepturilor copilului;</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Vezi argumentele de la pct. 59 din tabel.</p>
<p>61.</p>	<p><i>punctul 17:</i></p> <p>art. 25 alin. (1), la litera c) se propune substituirea cuvântului „procurorul” cu cuvintele „autoritatea competentă”. Acest amendament trebuie revizuit, deoarece va crea confuzie între norma în vigoare și cea propusă la art. 423¹² alin. (1) din Codul contravențional;</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea de a substitui modificarea de la Legea nr. 164/2015 și operarea acesteia la Legea nr. 52/2014 nu se susține întrucât nu este argumentată. Or, ambele legi au aceeași forță juridică, iar în dependență de obiectul de reglementare a fiecărei legi în parte s-a decis asupra faptului că în ceea ce privește efectuarea auditului extern de către Curtea de Conturi să se regăsească în Legea nr. 164/2015.</p>
<p>62.</p>	<p><i>punctul 27:</i></p> <p>se propune de a completa art. 37 cu alin. (4) cu următorul cuprins: „(4) Auditul public extern al exercițiului financiar-bugetar al Oficiului Avocatului Poporului se efectuează de către Curtea de Conturi.”.</p> <p>La Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului, aprobat prin Legea nr. 164/2015, se propune excluderea pct. 6¹ propus pentru completarea Regulamentului, deoarece prevederea</p>	

		<p>respectivă urmează a fi statuată în art. 37 din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul).</p> <p>În opinia Curții de Conturi, Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului necesită o analiză mai minuțioasă în contextul asigurării corespunderii modificărilor înaintate la actele legislative din proiect, pentru a evita unele neconcordanțe, lacune și ambiguități care vor crea deficiențe în aplicarea uniformă a acestui act normativ în practică.</p>	
<p>Confederația Națională a Sindicatelor</p>	<p>63.</p>	<p>În același timp, fim să menționăm că potrivit art. 14, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 52/2014, drept temei pentru revocarea Avocatului Poporului constituie „acțiunile neconforme cu statutul de Avocat al Poporului”.</p> <p>Prin proiectul de Lege avizat, acest temei de revocare a Avocatului Poporului (art. 14, alin. (1), lit. a) din Legea nr.52/2014), se propune în redacție nouă și anume: „a) acțiunile Avocatului Poporului, prin care intenționat sau din neglijență gravă au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale omului”.</p> <p>După noi, redacția propusă, a acestui temei de revocare a Avocatului Poporului, nu este una potrivită. Or, Legea nr. 52/2014 nu definește noțiunea de „neglijență gravă” în sensul acestei legi, fapt care ar provoca interpretări abuzive, nefondate sau nejustificate.</p> <p>În această ordine de idei, CNSM susține totalmente faptul că la asigurarea activității independente a Avocatului Poporului sunt necesare garanții speciale împotriva demiterii nejustificate a acestuia. De asemenea, merită toată atenția și recomandarea Comisiei de la Veneția potrivit căreia formularea, în</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Vezi argumentele de la pct. 36 din tabel.</p>

		<p>vigoare, a temeiului de revocare a Avocatului Poporului „ar trebui să fie mai clar specificată și interpretată mai restrictiv, astfel încât să se refere doar la abateri grave în comportamentul Avocatului Poporului”. Din aceste considerente, ar fi potrivit ca redacția alin. (4), lit. a) din proiectul Legii avizat, să fie expusă cu mai multă claritate sau noțiunea de „neglijență gravă” să fie definită prin lege.</p>	
	<p>64.</p>	<p>În plus, ne-a atras atenția inițiativa cu privire la abrogarea alin. (5) al art. 17 din Legea nr. 52/2014 potrivit căruia, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului poate sesiza Curtea Constituțională și poate înainta acțiuni în instanțele judecătorești. În această privință, CNSM consideră necesar de a menține prevederea legală menționată. Or, în nota informativă la proiectul avizat, deși, se menționează, că va fi oferită claritate cu privire la faptul că toate prevederile Legii nr. 52/2014, care reglementează statutul Avocatului Poporului și modul de exercitare a atribuțiilor acestuia se extind atât asupra Avocatului Poporului cu competențe generale cât și asupra Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, acest fapt nu se întrevede în mod expres din textul proiectului.</p> <p>În rest, CNSM susține propunerile de modificare, completare a Legii nr. 52/2014 care vizează asigurarea independenței instituției, garanții de imunitate pentru Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului și personalul Oficiului și altele care ar asigura toate condițiile și garanțiile pentru funcționarea independentă și eficientă a instituției Ombudsmanului, în conformitate cu standardele indicate de Comisia de la Veneția</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Vezi argumentele de la pct. 60 din tabel.</p>
<p>Procuratura Generală</p>	<p>65.</p>	<p>Potrivit reglementărilor actuale ale Legii nr. 52/2014,</p>	<p>Nu se acceptă</p>

<p>Noțiunea de <i>drepturile și libertățile omului</i> poartă un caracter generic care se răsfrâng asupra tuturor persoanelor indiferent de criteriul de vârstă. Prin urmare nu considerăm judicioasă aglomerarea textului legii cu aceste clarificări suplimentare.</p>	<p>funcționarea instituției Ombudsmanului în Republica Moldova este reprezentată de activitatea Avocatului Poporului cu competențe generale și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului. În scopul oferirii clarității cu privire la atribuțiile Avocatului Poporului pentru drepturile copilului și a gradului de autonomie a acestuia, se propune operarea modificărilor în tot textul Legii nr. 52/2014, din care să rezulte că, în sensul acestui act normativ, prin noțiunea de Avocat al Poporului se înțelege ambii Avocați ai Poporului - Avocatul Poporului cu competențe generale și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, iar autonomia unuia față de celălalt vizează exercitarea atribuțiilor în vederea realizării mandatului.</p> <p>În rezultatul acestei modificări se oferă claritate cu privire la faptul că toate prevederile Legii nr. 52/2014, care reglementează statutul Avocatului Poporului și modul de exercitare a atribuțiilor acestuia se extind atât asupra Avocatului Poporului cu competențe generale, cât și asupra Avocatului Poporului pentru drepturile copilului. În context, propunem operarea modificărilor în tot conținutul Legii nr. 52/2014, după textul „drepturile și libertățile omului” sau „drepturile omului” să fie completat cu simbolul „/” și cuvântul „copilului”. Or, în sensul Legii vizate drepturile și libertățile copilului (rămân fără acoperire legală) nu sunt reglementate.</p>	<p>66.</p>
<p>Nu se acceptă</p> <p>Vezi argumentele de la pct. 48 din tabel.</p>	<p>Totodată, ne expunem dezacordul cu excluderea din tot conținutul Legii vizate, a textului „de către organizații necomerciale”, considerațiunea fiind, că autorul nu a motivat sub nici o formă și nici nu a identificat vreun raționament vis-a-vis de această modificare, deși, potrivit Legii nr. 86/2020 cu privire la organizațiile</p>	

		<p>necomerciale, aceasta se obligă să respecte legislația Republicii Moldova. Respectiv, în cazul în care, o organizație hecomercială va încălca legislația și va leza drepturile și libertățile omului/copilului, Ombudsmanul va fi în imposibilitate de a asigura respectarea drepturilor și libertăților acestora, precum este reglementat în prezent.</p> <p>La articolul 3 alin.(3) textul „sunt în folosul părții reprezentate ori” de exclus, iar textul „cu excepția situațiilor în care acestea conțin informații de interes public”, considerăm necesar de menținut, or, potrivit art. 34 alin. (1) din Constituție, persoanei îi este garantat dreptul de a avea acces la orice informație de interes public, respectiv, poate apărea rezonabilă necesitatea oferirii unor explicații din partea Ombudsmanului în cazul persistenței interesului public, în consecință, sub rezerva propunerilor formulate, Procuratura Generală susține aprobarea proiectului actului normativ remis spre avizare.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Art. 3 alin. (3) va avea următorul cuprins: „(3) Avocatul Poporului nu poate fi obligat să prezinte explicații sau declarații asupra cazurilor examinate sau aflate în procedură de examinare, cu excepția situațiilor în care acestea sînt în folosul părții reprezentate.”</p> <p>Suplimentar a se vedea argumentele de la pct. 33 din tabel.</p>
<p>Obiective și propunerile în condițiile art. 32 alin. (7) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</p>			
<p>Oficiul Avocatului Poporului</p>	<p>68.</p>	<p>În vederea unei mai eficiente realizări a mandatului, pledăm, în continuare, pentru examinarea și propunerilor care au implicații de cheltuieli bugetare, în special legate de salarizarea Avocatului Poporului și a personalului din cadrul Oficiului Avocatului Poporului, precum și majorarea numărului de unități, prevederi care ar putea fi aplicate după efectuarea analizei de impact în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 23/2019 cu planificarea resurselor bugetare, eventual din anul 2023. La fel și mecanismele internaționale de monitorizare a drepturilor omului au solicitat ca Instituției Ombudsmanului să-i fie acordată finanțarea</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerile de majorare a statelor de personal și modificarea modului de salarizare a angajaților OAP pot fi luate în considerare în cadrul promovării unui eventual alt proiect de lege, întrucât proiectul de lege în discuție este la o fază de promovare mult prea avansată, iar cheltuieli bugetare pentru modificările propuse nu au fost identificate.</p>

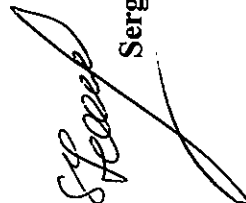
	<p>corespunzătoare pentru exercitarea atribuțiilor lor sale.</p> <p>Conform principiilor de la Veneția statele sunt încurajate să întreprindă toate acțiunile necesare inclusiv ajustări constituționale și legislative astfel încât să ofere condiții corespunzătoare care consolidează și dezvoltă Instituțiile Ombudsmanului și capacitatea lor, independența și imparțialitatea în spiritul și în conformitate cu Principiile de la Veneția și astfel asigură implementarea lor efectivă corespunzătoare și la timp.</p>	
<p>69.</p>	<p>Reiterăm propunerea de a completa după sintagma „puncte de vedere la cererea Curții Constituționale” de la lit. f) alin. (1) din art. 16 cu sintagma „sau din oficiu”.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Art. 16 alin. (1) lit. f) va avea următorul cuprins: „f) sesizează Curtea Constituțională și înaintează acțiuni în instanțele judecătorești, prezintă puncte de vedere la Curtea Constituțională;” Suplimentar reiterăm argumentele invocate de la pct. 2 din tabel.</p>
<p>70.</p>	<p>La lit.b) din alin.(1) al art.21, propunem substituirea cuvântului „restituie” cu cuvântul „respingă” și excluderea literei d) din proiect.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Utilizarea termenului „respingere” a cererii depuse în adresa OAP presupune <i>ab initio</i> examinarea fondului acesteia, adică expunerea asupra obiectului cererii adresate. Pe când alin. (1) lit. b) din art. 21 se referă la examinarea preliminară a cererii și determinarea admisibilității acesteia din punct de vedere a competenței și procedurii. Similar a se vedea prevederile art. 169 și 170 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova.</p>
<p>71.</p>	<p>La alin.(5) din art.21, propunem substituirea cuvântului „primită” cu cuvântul „acceptată”, iar propunerea de a fi excluse cuvintele” ,cu excepția cazurilor când Avocatul Poporului poate prelungi acest termen, dar nu mai mult decât cu un an” nu o susținem. Propunem păstrarea redacției actuale, astfel</p>	<p>Precizare</p> <p>Modificarea propusă de a substitui cuvintele „primirea spre examinare” cu „acceptarea spre examinare” este în esență o modificare stilistică, care nu schimbă conceptual prevederea articolului. Primirea spre</p>

	<p>Ombudsmanul are posibilitate, în funcție de circumstanțe, de a decide asupra examinării unor situații grave de încălcare a drepturilor omului raportate chiar și în condițiile în care a fost depășit nesemnificativ termenul de un an de zile prevăzut în lege.</p>	<p>examinare a cererii, presupune de fapt acceptarea acesteia spre examinare.</p>
<p>72.</p>	<p>La art. 36 alin.(2) după cuvântul „împuțernici” se introduce sintagma „<i>Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, adjuncții săi. Secretarul general și...</i>” și în continuare după text.</p>	<p>Precizare</p> <p>Propunerea înaintată nu este argumentată și prin urmare nu poate fi acceptată, or art. 33 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune ca a autoritățile publice, instituțiile interesate și reprezentanții societății civile, cărora li s-a prezentat proiectul actului normativ spre avizare să prezinte avize cu obiecții și propuneri motivate.</p>
<p>73.</p>	<p>Art. III. - Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului, aprobat prin Legea nr. 164/2015. La alin.(1) lit.b) din art.I, propunem majorarea numărului de unități cel puțin de la 65 la 70 persoane. Majorarea efectivului limită al Oficiului Avocatului Poporului este necesară în contextul exercitării unor atribuții suplimentare de Avocatul Poporului (care nu sunt la moment sau nu au fost alocate unități speciale de când au fost incluse noi atribuții pentru Ombudsman), în special: i) examinarea cererilor avertizorilor de integritate, ii) examinarea cererilor parvenite de la persoane juridice (această atribuție necesită un efort substanțial din partea Oficiului, având în vedere numărul de persoane juridice existente în Moldova), iii) sporirea atribuțiilor Avocatului Poporului pentru drepturile copilului cu privire la monitorizarea tratatelor internaționale din domeniul drepturilor copilului. Conform alin.(2) din art.I la propunerea motivată a Avocatului Poporului,</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Vezi argumentele de la pct. 68 din tabel.</p>

		efectivul - limită al Oficiului Avocatului Poporului poate fi modificat de Parlament.	
	74.	Excluderea cuvântului „fizice” și a sintagmei „organizațiile necomerciale” de la pct. 7 subpunct 2; pct.8 subpunct 11; pct. 40 subpct. 1) și 2) din Regulament pentru a fi ajustate la conceptul proiectului de lege.	Se acceptă Modificările au fost inserate în proiect.
	75.	La pct.20 subpunct 19 cuvântul „specifice” se exclude. Modificarea se impune în situația în care se introduc noțiunile de atribuții generale și specifice în Legea nr. 52/2014.	Nu se acceptă Prevederea referitoare la atribuirea în responsabilitatea secretarului general al OAP a unor atribuții specifice se referă exclusiv la atribuțiile care ar intra în sfera de competență a secretarului general și nu în de competențele generale sau specifice ale ambilor avocați ai poporului. Prin urmare, considerăm că utilizarea termenului „specifice” se referă doar la atribuțiile ce sunt legate de activitatea secretarului general, în virtutea funcțiilor.
	76.	La pct.27 la sfârșitul propoziției se introduce sintagma „sau împuterniciri”.	Nu se acceptă Propunerea înaintată nu este clară, or împuternicire atribuite la fel trebuie să fie confirmate prin ordin sau dispoziția superiorului.
Ministerul Finanțelor	77.	La pct.20, privind completarea cu alin.(2 ¹) la art.36 din Legea nominalizată, de acordare a inviolabilității funcționarilor Oficiului similare celor de care dispune Avocatul Poporului, având în vedere calitatea personalului Oficiului, considerăm că aceste garanții de exercitare a funcției urmează să fie reexaminare în sensul raportării acestora la prevederile Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Mai mult ca atât, se propune completarea art.5 cu alin.(5 ¹) ca atribuțiile Avocatului Poporului absent să fie exercitate de către celălalt	Precizare Modificarea propusă din art. 36 referitoare la inviolabilitatea funcționarilor OAP care au fost împuterniciți de AP pentru a exercita în numele său anumite sarcini reies din recomandările formulate de Comisia de la Veneția în Avizul său nr. 808/2015 (CDL-AD(2015)017). Art. 5 alin. (5 ¹) prevede că în cazul absenței AP atribuțiile acestuia sunt exercitate de celălalt AP.

		<p>Avocat al Poporului, și nu de către funcționarii Oficiului.</p>	<p>Se acceptă Modificarea de la art. 37 alin. (1) a fost exclusă din proiect.</p>
	78.	<p>La pct.21, se atestă necesitatea excluderii acestuia (modificarea art.37 alin.(1) din Legea nominalizată), dat fiind faptul că bugetul Oficiului se elaborează, se aprobă și se administrează, conform principiilor, regulilor și procedurilor prevăzute de Legea nr.181/2014, mai mult, art.51¹ al Legii prenotate prevede regula unică pentru aprobarea bugetelor autorităților bugetare autonome/independente. Totodată, potrivit Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului, aprobat prin Legea nr.164/2015, Oficiul este o autoritate publică autonomă și independentă organizațional, funcțional, operațional și financiar față de orice autoritate publică, persoană juridică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, și față de orice persoană fizică, inclusiv cu funcție de răspundere de orice nivel. În temeiul Legii nr.52/2014, finanțarea activității Oficiului se efectuează de la bugetul de stat în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală. Este notabil faptul că, unul din principiile pe care se bazează determinarea alocării mijloacelor bugetare, inclusiv și pentru Oficiu, este asigurarea din partea statului a executării complete și eficiente a activității instituțiilor statului. Prin urmare, textul propus pentru completarea alin.(1) de la art.37 din Legea vizată urmează să fie exclus.</p>	
Curtea de Conturi	79.	<p>CCRM, în limita competențelor sale funcționale, nu susține redacția propusă al pct. 6¹ la Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului (aprobat prin Legea nr. 164/2015), și nume: „ Situațiile financiare ale Oficiului Avocatului</p>	<p>Se acceptă Pct. 6¹ va avea următorul cuprins: „6¹. Situațiile financiare ale Oficiului Avocatului Poporului se supun auditului extern efectuat de Curtea</p>

		<p>Poporului se supun auditului extern efectuat în conformitate cu standardele recunoscute internațional, de către instituția supremă de audit a Republicii Moldova sau de o organizație de audit independentă, selectată de către Parlament în modul stabilit de legislație.” În scopul corelării conținutului acestui punct cu prevederile art. 133 din Constituția Republicii Moldova, art. 47 și 49 din Acordul de Asociere RM-UE, precum și art. 3 din Legea nr. 260/2017 propunem următoarea redacție a acestui punct: „Situțiile financiare ale Oficiului Avocatului Poporului se supun auditului extern efectuat de Curtea de Conturi în conformitate cu Standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit.”.</p>	<p>de Conturi în conformitate cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit.”.</p>
Ministerul Educației și Cercetării	80.	Lipsă de obiecții și sau propuneri.	
Ministerul Afacerilor Interne	81.	Lipsă de obiecții și sau propuneri.	

 Ministru
 Sergiu LITVINENCO